наша
СВАБОДА

№140(227) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДУ

28 СНЕЖНЯ 2001 году ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/с 103

тэл. 284-36-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by

http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ВЕСТКІ

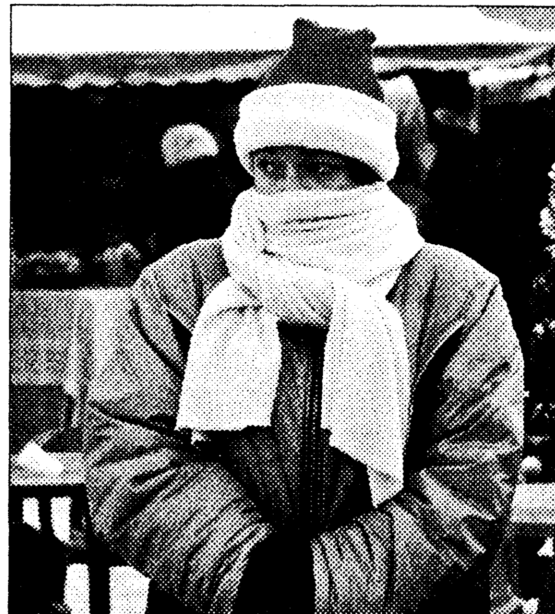

Новы год будзе з марозам і снегам

У навагоднюю ноч сіноптыкі абяцаюць мароз да 16 градусаў. У першы дзень Новага году ён трохі спадзе – да 10 градусаў. У пераднавагоднія дні чакаецца мяцеліца.

Падаражэлі віншаванні

Зноў падаражэлі тарыфы на паслугі электрасувязі. Кошт міжгародніх тэлефонных размоў для насельніцтва павялічыўся ў межах вобласці да 9,5 рубля, а ў межах краіны — да 19 рублёў за хвіліну. Кошт пачасавай платы ў межах аднаго гораду цяпер 3,36 рубля за хвіліну. Адно слова ў звычайнай тэлеграме, у прыватнасці з навагоднімі віншаваннямі, вам абыдзецца ў 12,5 рубля, у тэрміновай — 25 рублёў.

Дэмаграфічная небяспека

Паводле статыстыкі, з 1990 па 1999 год узровень нараджальнасці ў Беларусі знізіўся на 34,5%, а смяротнасці, наадварот, узрос на 26%. Колькасць заключаных шлюбаў скарацілася на 28%, а колькасць разводаў павялічылася на 35%. За 7 апошніх гадоў колькасць беларускага насельніцтва скарацілася амаль на 300 тысяч чалавек. Згодна з дэмаграфічнымі прагнозамі ААН і беларускіх навукова-даследчых інстытутаў, насельніцтва нашай краіны праз 50 гадоў можа зменшыцца прыкладна на 2 мільёны чалавек.

Школьнікі мусяць збіраць макулатуру

Як падае Радыё «Рацыя», гомельскім школьнікам у хуткім часе давядзецца канкураваць з бамжамі. На адной з апошніх нарадаў у Гомельскім гарвыканкаме ягоны старшыня Леанід Барабанаў заявіў, што ў наступным годзе ўстановы адукацыі зазнаюць дэфіцыт фінансавання прыкладна на 20%, таму трэба збіраць металалом, макулатуру, іншую другасную сыравіну. Сярод іншых захадаў самафінансавання прапануецца актывізаваць працу школьных вучэбна-вытворчых камбінатаў па аказанні платных паслуг насельніцтву.

На святы менее злачынстваў

На працягу трох выходных дзён на каталіцкае Раство ў Мінску прыкметна знізілася колькасць крымінальных злачынстваў. Паводле звестак гарадскога крымінальнага вышуку, гэтымі днямі ўчынена 11 вулічных рабункаў, але кватэрных крадзяжоў здарылася меней, чымсьці звычайна. Не скрадзена ніводнага аўто. У несвяточныя дні ў беларускай сталіцы ўчыняецца блізу чатырох дзесяткаў крымінальных злачынстваў.

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

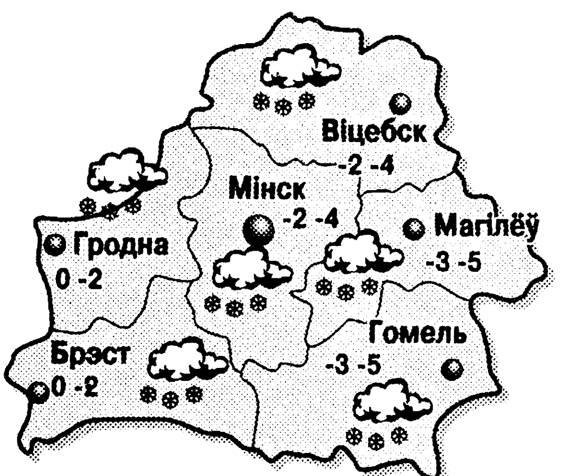

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага даляра на «чорным рынку»
1590

Увага!
Наступны нумар Нашай СВАБОДЫ выйдзе 4 студзеня 2002 году

Як сустрэць Новы год

Міфалагічны сімвал году, які надыходзіць, — Ветразі Карабля, а гэта значыць – вандроўкі, пошукі, імклівыя перамены, а для самых спрытных і мэтанакіраваных – рух згодна з курсам. Таму добра было б не сядзець на месцы, у тым ліку і ў Новы год, а выпраўляцца ў дарогу з добрымі спадарожнікамі. Гэтым разам з кім сустрэнеш Новы год, які будзе твой спадарожнік паводле сферы інтарэсаў і творчых задаткаў, — так наступны год і правядзеш. І ці будзе гэта дарога ў госці, да роднага дому, на гулянне або па справах – важна, каб яна прыносіла радасць, дабратворныя перамены і жаданне жыць актыўным жыццём.

Паводле кітайскага календара год, які надыходзіць, пройдзе пад знакам Каня. А гэта значыць, што мы станем сведкамі масавых відовішчаў і працэсаў, глабальных праяваў. У руху наперад на калясніцы, запрэжанай коньмі, важна, якія ў цябе спадарожнікі, саюзнікі, і яны будуць мець вырашальнае значэнне.

У Беларусі ёсць свае «конскія» калядныя звычаі. З лёну, лучыны і палатна робяць «каня». Яму на спіну становіцца чалавек, які ўдае конніка. Такога «каня» водзіць ад хаты да хаты «цыган» у каптане, з перамазаным сажаю тварам. За імі ходзяць калядоўшчыкі і розныя аматары павесяліцца. Зайшоўшы ў дом, калядоўшчыкі пяюць, а цыган нахвальвае свайго каня, прымушае яго скакаць, але ад стомы той не можа скрануцца з месца. Цыган падбадзёрвае яго рознымі жартамі, але ўрэшце пераконваецца, што той захвараў. Тады ён просіць гаспадароў даць «кабыле на авёс» – гэта адзіны спосаб, каб падтрымаць каня. Гаспадары спаўняюць просьбу, даючы калядоўшчыкам пачастунак.

З новым шчасцем!

Навагоднія забаўкі

З 30 снежня ў сталіцы распачнуцца афіцыйныя навагоднія імпрэзы. Пачатак святочнаму шматдзённаму «марафону» пакладзе запальванне агеньчыкаў на галоўнай ёлцы краіны на Кастрычніцкай плошчы, што мае адбыцца ў гэты дзень а 12 гадзіне. Пасля гэтага цэнтр гарадскіх гулянняў перамесціцца да Палацу спорту на праспект Машэрава, куды ад гарадской ёлкі да Снягурак выпраўяцца шэсцем на праспекце каля 300 сталічных Дзядоў Марозаў. Увечары для моладзі на плошчах Незалежнасці і Кастрычніцкай будуць ладзіцца святочныя скокі, а забаўляць юнакоў і дзяўчат будуць ды-джэі ўсіх папулярных моладзевых радыёстанцыяў.

Музычная хваля працягнецца і наступным днём (31 снежня): зранку ад 11 да 15 гадзіны на абедзвюх плошчах музыкі будуць забаўляць дзетак, а ўжо пасля зноў надыдзе час, аж да самага вечара, нястомнай моладзі.

Непасрэдна навагоднія святы распачнуцца праз паўгадзіны пасля надыходу Новага году тэатралізаваным перформансам з удзелам беларускіх папспевакоў (сярод іх будзе і гурт «Палац»). Каб дылема – пабыць на плошчы разам з народам альбо паслухаць прамову прэзідэнта па БТ – не замінала мінчукам святкаваць надыход Новага году, арганізатары ўсталююць на Кастрычніцкай плошчы адмысловы экран, па якім усе прысутныя змогуць паглядзець трансляцыі віншаванняў Аляксандра Лукашэнкі і мэра гораду Міхаіла Паўлава.

Святочны феерверк будзе наладжаны а палове другое раніцы каля стэлы на праспекце Машэрава. Як запэўнілі арганізатары, ён будзе відаць і з Кастрычніцкай плошчы. Цягам усёй ночы на праспекце будзе працаваць радыёпошта, праз якую вы зможаце павіншаваць каго заўгодна ад плошчы Незалежнасці да плошчы Перамогі, бо толькі гэтая частка праспекта радыёфікаваная.

Святы працягнуцца да 5 гадзінаў раніцы, і ўсю ноч, каб было дзе пагрэцца гарачай кавай, будуць працаваць крамы на праспекце («Цэнтральны», «Ласунак» і «Узвышша»).

Інга ГРЫМОНТАВА

Пашпарт СССР – нячынны

З 1 студзеня 2002 году грамадзяне Беларусі не змогуць выязджаць за межы краіны па пашпартах з сімволікай СССР. З новага году для выезду за мяжу будзе сапраўдны толькі пашпарт грамадзяніна Рэспублікі Беларусь узору 1996 году. Пра гэта БелаПАНу паведамілі ў прэс-цэнтры Дзяржаўнага камітэта пагранічных войскаў краіны.

Калі ж грамадзяне выехалі за межы рэспублікі з пашпартамі СССР да 1 студзеня 2002 году, то іх уезду назад у краіну нішто перапыняць не будзе, запэўнілі ў пагранічным ведамстве. Аднак у далейшым ім у абавязковым парадку неабходна будзе аформіць новыя пашпарты. Дадзенае патрабаванне распаўсюджваецца і на грамадзян Рэспублікі Беларусь, якія стала жывуць за мяжой.

Дзяржаўны камітэт пагранічных войскаў паінфармаваў кіраўніцтва міністэрства транспарту і камунікацый, Беларускай чыгункі, Дзяржаўнага камітэта па авіяцыі, а таксама іншыя зацікаўленыя міністэрствы і ведамствы аб недапушчэнні выезду за мяжу абслугоўвага персаналу транспартных сродкаў замежнага накірунку па замежных пашпартах з сімволікай СССР.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Колькі каштуе святочны феерверк?

Кошт навагодняга феерверка, які распачнецца ў 1.30 1 студзеня каля абеліску «Мінск – горад-герой» на праспекце Машэрава, складзе 60 мільёнаў рублёў. Пра гэта паведаміў начальнік упраўлення культуры Мінгарвыканкама Віктар Кураш на сустрэчы з журналістамі, якая адбылася 17 снежня ў сталічным Доме прэсы.

Працягнецца феерверк каля 40 хвілін і, паводле словаў Кураша, будзе больш відовішчным, чым летась. «Будуць новыя вадаспады, шары, фігуры, а таксама музычнае суправаджэнне», — адзначыў Кураш. Піратэхнічнымі сродкамі і ўстаноўкамі (яны закупляюцца ў асноўным у Кітаі, Карэі і Польшчы) феерверк забяспечыць таварыства з абмежаванай адказнасцю «Кальвін».

Лавінія АРЭШКА

Беларускія спартсменкі трапілі ў аварыю

Вядомыя беларускія спартсменкі – тэнісістка Вольга Барабаншчыкава і гімнастка Яўгенія Паўліна, а таксама журналіст спартыўнай газеты «Прессбол» Сяргей Шчурко трапілі ў аўтааварыю. Інцыдэнт адбыўся 23 снежня.

Маладыя людзі вярталіся са Старых Дарог з навагодняй дабрачыннай вечарыны для дзяцей-сірот і дзяцей-інвалідаў, у якой таксама бралі ўдзел кіраўнікі футбольнага клуба БАТЭ (Барысаў) Анатоль Капскі і Юрый Пунтус, памочнік прэзідэнта Мікалай Ананьеў і алімпійская чэмпіёнка Яніна Карольчык. Непадалёк ад Слуцка аўтамабіль «таёта», за рулём якога знаходзілася Вольга Барабаншчыкава, занесла на слізкай дарозе. Машына двойчы перакулілася і апынулася ў кювеце. Вадзіцель і пасажыры атрымалі невялікія ўдары, аднак «таёта» аднаўленню не падлягае.

Дзмітрый УЛАСАЎ

УПРЫГОЖВАННІ

Ілюмінацыя на свята

Падчас сёлетніх навагодніх святаў Мінск будзе аздабляць больш ілюмінацыі, чымсьці летась. Асноўнымі зонамі упрыгожвання гораду, як заўсёды, стануць праспекты Ф.Скарыны, Машэрава і прылеглыя да іх плошчы.

Ілюмінацыя праспекта Ф.Скарыны, якая мінулымі гадамі скончалася на скрыжаванні праспекта з вуліцай Казлова, сёлета падоўжыцца да вуліцы Філімонава. Паводле галоўнага мастака гораду Аляксея Мартынава, разнастайна ўбраныя вітрыны крамаў і дэкаратыўнае падсвятленне будынкаў на праспекце падмацоўць візуальны эфект ад ілюмінацыі.

Яшчэ адным адрозненнем ад леташніх святаў стане большая колькасць дынамічных светлавых установак па горадзе. Яны размесцяцца на плошчах Якуба Коласа, Кастрычніцкай і каля гарадскога катка, што побач з Палацам спорту на праспекце Машэрава. Усё ілюмінацыйнае абсталяванне гарадскім уладам давялося закупляць за межамі Беларусі, бо нават лямпачак, патрэбных для гірляндаў, айчынная прамысловасць вырабіць не можа.

Алена ЛАБАНАВА

«Навагодні пірог» ад ТЮГу

Напярэдадні навагодніх святаў у Беларускім рэспубліканскім тэатры юнага гледача (ТЮГ) паставілі спектакль «Навагодні пірог з незвычайным цудам».

Рэжысёрам пастаноўкі выступіў дырэктар тэатру Юрый Вута. У ролях занятыя акцёры ТЮГу, а таксама дзеці са студыі «Надзея», створанай пры тэатры, і з вакальнай групы «Смяянцы». Як паведаміў БелаПАНу Юрый Вута, апошні раз спектакль «з навагодняй тэматыкай» у ТЮГу гралі ў сярэдзіне 90-х. Сёлета вырашана вярнуцца да «чыста навагодняга» прадстаўлення, зважаючы на ягоную папулярнасць сярод маленькіх гледачоў.

Галоўны герой спектакля — «незвычайны цуд» ТЮГраня. У «Навагоднім пірагу» дзеці сустрэнуцца таксама з такімі персанажамі, як Папакемоны — бацька і сын, кухарамі — Амаль тоўстым і Зусім тоўстым, злоснымі панямі — Палярнай і Тэлефоннай, і, відома, Дзедам Марозам і Снягуркай.

Маша ПЯТРОВА

ТЭЛЕБАЧАННЕ

БТ без футболу

Беларускае тэлебачанне, хутчэй за ўсё, не будзе трансляваць матчы чэмпіянату свету па футболе, які пройдзе ў 2002 годзе ў Японіі і Паўднёвай Карэі.

Як паведаміў БелаПАНу кіраўнік дырэкцыі спартыўных праграм НДТРК Рэспублікі Беларусь Уладзімір Шпітальнікаў, тэлерадыёкампанія не ў стане заплаціць 300 тыс. даляраў за т.зв. «пакет» матчаў, купіць жа правы на паказ асобных гульняў нельга. Але ўсё ж, паводле яго ных словаў, «існуе верагоднасць таго, што пасля продажу правоў багатым краінам цану для менш заможных знізяць, прыкладам, да 50 тыс. даляраў, а тады ўжо можна будзе гаварыць пра арганізацыю трансляцый».

Шпітальнікаў сказаў таксама, што БТ запланавала 40 гадзін трансляцыі выступленняў беларускіх спартсменаў на XIX Зімовай Алімпіядзе ў Солт-Лейк-Сіці, якая пройдзе ў лютым 2002 году. Сума выдаткаў складзе 156 тыс. даляраў. Яшчэ 52 тыс. выплаціць дзяржава – за пералёт, пражыванне і экіпіроўку васьмі работнікаў тэлебачання (чатырох журналістаў, двух аператараў, інжынера і рэжысёра). Камандзіровачныя таксама выплаціць за дзяржаўны кошт.

Дзмітрый УЛАСАЎ

РУХ

У Навагрудку ходзяць пешшу

У Навагрудку ўлады ўдвая падвысілі кошт праезду ў гарадскіх і прыгарадных аўтобусах. Праўда, павялічаны тарыф дзейнічае толькі ў пятніцы, суботы, нядзелі ды святочныя дні. Так што Новага году і Калядаў гэта датычыць непасрэдна.

Па ўсёй Беларусі, як вядома, кошт праезду ў аўтобусах падвысілі зусім нядаўна. А ў Навагрудку квіткі падаражэлі яшчэ ў два разы. У гарадскіх аўтобусах трэба плаціць не 80 рублёў, а 160. Хто мае праязныя, павінен даплачваць. Тое самае і ў раёне – плата за праезд падвойная. У працоўныя дні, калі дзейнічаюць звычайныя тарыфы, аўтобусы амаль не ходзяць. З 24 прыгарадных маршрутаў толькі на трох ёсць аўтобусны рух. У выхадныя ж можна даехаць куды заўгодна.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

КРЫМІНАЛ

Міліцыянта-забойцу асудзілі

Да 15 гадоў пазбаўлення волі асуджаны былы супрацоўнік Ленінскага раённага аддзелу аб'яднання «Ахова» горада Брэста Леанід Казека.

У траўні 2001 году з табельнай зброі міліцыянера быў забіты 23-гадовы жыхар Брэста. Па дадзеным факце была ўзбуджана крымінальная справа. Трагедыя адбылася падчас ужывання міліцыянерам і трыма яго знаёмымі спіртнога на КПП базы «Белімпартгандаль». Падчас застолля Леанід Казека дастаў з кабуры табельны пісталет Макарава і жартам прапанаваў выстраліць. Пасля гэтага ён прыставіў пісталет да галавы аднаго з удзельнікаў застолля і націснуў на курок. Смяротна траўмаваны 23-гадовы брастаўчанін на наступны дзень памёр у бальніцы. Суд прызнаў міліцыянера вінаватым у забойстве і асудзіў яго да 15 гадоў пазбаўлення волі ў калоніі строгага рэжыму. Вярхоўны суд Беларусі пакінуў прысуд Брэсцкага абласнога суду без змянення.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Сцеражыцеся гірляндаў

Упраўленне міністэрства па надзвычайных сітуацыях (МНС) па Гомельскай вобласці звярнулася да жыхароў рэгіёну з просьбай зрабіць усе захады дзеля бяспечнай эксплуатацыі электрычных ёлачных гірляндаў.

Як паведамляецца ў звароце УМНС, які зараз распаўсюджваецца ў сродках масавай інфармацыі, трагіна няшчасных выпадкаў у Гомельскай вобласці адбываецца ў выніку дакранання людзей да «правілных або неізаляваных электраправадоў». Апошнім часам сярод ахвяраў ёсць і дзеці. Так, ад паражэння электрычным токам загінулі чацвёра дзяцей у веку ад 8 да 15 гадоў і яшчэ траіх у веку ад 4 да 13 гадоў цяжка траўмавала.

Ірына ШАНЦАВА

ЧЫНОЎНІКІ

Міністэрскія апаратчыкі

Савет міністраў Беларусі вызначыў колькасць работнікаў цэнтральнага апарату міністэрстваў і іншых структур сістэмы рэспубліканскіх органаў дзяржкіравання.

Згодна з пастановай ураду, колькасць работнікаў цэнтральнага апарату міністэрстваў складзе: міністэрства архітэктуры і будаўніцтва – 149 чалавек, жыллёва-камунальнай гаспадаркі – 55, аховы здароўя – 113, замежных спраў – 349, інфармацыі – 72, культуры – 95, адукацыі – 190, па падатках і зборах – 196, па надзвычайных сітуацыях – 148, прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя – 64, прамысловасці – 158, сувязі – 81, сельскай гаспадаркі і харчавання – 274, спорту і турызму – 74, статыстыкі і аналізу – 360, гандлю – 95, транспарту і камунікацый – 135, працы і сацыяльнай абароны – 320, фінансаў – 397, эканомікі – 485, энергетыкі – 55, юстыцыі – 131.

Вольга ПАЛОНСКАЯ

Новыя махляры

Начальнік аддзелу па Цэнтральным раёне Упраўлення следчага камітэту МУС РБ па горадзе Мінску Мікалай Роўда расказаў пра новы від махлярства. 16 лістапада чалавек з пашпартам грамадзяніна Літвы ўзяў напракат у фірмы «Аўтахаўс «Атлант-М» аўтамабіль «Фальксваген-Гольф» 1998 году выпуску. Яго закладны кошт – трохі болей за тысячу даляраў. Арэнда за адны суткі – 95 тысяч беларускіх рублёў. Тэрмін дамовы аб арэндзе выйшаў 19 лістапада, але аўтамабіль не вярнулі, таму кіраўніцтва замежнага прадпрыемства звярнулася з заявай у міліцыю. Праз колькі дзён гэтага грамадзяніна затрымалі супрацоўнікі крымінальнага вышуку ГУУС Мінгарвыканкаму пры спробе атрымаць у арэнду аўтамабіль ужо ў іншай фірме па тым самым пашпарце. Затрыманы меў з сабою дакументы грамадзяніна Расіі. Пакуль удалося толькі высветліць, што ў літоўскі пашпарт уклеены фатаздымак аўтааматара-махляра. Цяпер высвятляюць, хто ён, бо няма ўпэўненасці ў тым, што расійскія дакументы сапраўды сведчаць ягоную асобу.

Ліхія прыгоды «Атланта-М» паўтарыліся 30 лістапада, калі два чалавекі з дакументамі грамадзяніна Чэхіі атрымалі напракат «Фальксваген-Пасат B5» і мікрааўтобус «Фальксваген-Каравела». Абедзве машыны 1999 году, і адпаведна іх рынкавы кошт значна вышэйшы за закладны. 3 снежня аўтамабіляў не вярнулі. Махляры, відаць, добрыя псіхолагі. Яны ведаюць, што замежнікам неяк больш давяраюць.

Аксана ЯНОЎСКАЯ

200 тысяч за абарону Курапатаў

Яшчэ адзін абаронца Курапатаў пакараны за сваё перакананне ў тым, што нельга будаваць аўтадарогу на касцях ахвяраў сталінскіх рэпрэсій. Суд Мінскага раёну даў Юрыю Фабішэўскаму штраф памерам 20 мінімальных заробкаў, а гэта на сёння складае 200 тысяч рублёў.

Фабішэўскі быў затрыманы і збіты АМАПам 8 лістапада ў самім урочышчы. У РУУСе Мінскага раёну на яго былі складзены пратаколы па артыкулах 166 (непадпарадкаванне патрабаванням супрацоўнікаў міліцыі) і 167.1 (парушэнне парадку правядзення масавых мерапрыемстваў). Нягледзячы на аргументы падсуднага, яго прызналі вінаватым, і цяпер ён мусіць сплаціць штраф.

Віктар СЕВЕРЦАЎ

КАШТОЎНАСЦІ

Беларусь гандлюе алмазамі

Беларусь прадае свае сінтэтычныя алмазы на замежным рынку. Пра гэта паведаміў у інтэрв'ю БелаПАНу віцэ-прэзідэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі акадэмік Пётр Віцязь. Паводле яго ных словаў, гэта невялікія партыі, таму праблемаў з сусветнымі манапалістамі пакуль не было.

Вырошчваннем сінтэтычных алмазаў у Беларусі ўсур'ёз заняліся яшчэ шэсць гадоў таму ў рамках дзяржаўнай навукова-тэхнічнай праграмы «Цвёрдыя матэрыялы і вырабы на іхнай аснове». Акадэмік Мікалай Сірата ўпершыню сінтэзаваў алмазы яшчэ ў 60-ыя гады. У часы Савецкага Саюзу Беларусь мела неабходны навуковы патэнцыял для вырошчвання алмазаў, але вытворчасць іх была размешчана ў Расіі і на Украіне, таму пасля 1991 году нам давялося закупляць тэхнічныя алмазы за мяжой.

Юрый КАСЬЯНАЎ

Мінская даведка запрацуе лепш

Рэспубліканскае дзяржаўнае аб'яднанне «Белтэлекам» скончыла нарэшце мантаж абсталявання Вузла спецслужбаў (ВСС) у Мінску. Гэта дазволіць значна пашырыць спектр паслугаў для абанентаў і ўдасканаліць працэс іх тарыфікацыі.

Як растлумачыла начальніца даведачна-інфармацыйнай службы «09» МГТС Тацціяна Трэпуцень, яно дазволіць істотна палепшыць умовы працы ўсіх даведачна-інфармацыйных службаў, арганізаваных на базе ВСС. Функцыя вызначэння нумару абанента дапаможа адсочваць тэлефонных «хуліганаў», а функцыя размеркавання выклікаў не дазволіць пакінуць без адказу ніводнага званка абанентаў.

Таксама прыкметна зменяцца ўмовы працы гарадскіх даведачных службаў «09» і «009»; з'явіцца магчымасць арганізаваць адначасовую работу да 100 апаратаў. Пры гэтым аператары змогуць выкарыстоўваць падключэнне лічбавага галасавога інфарматара, а таксама пераключаць абанента, які звярнуўся па даведку, на нумар тэлефона шуканага абанента. Даведачная служба «09» будзе бясплатна выдаваць нумары тэлефонаў аварыйных і спецыяльных службаў, якія падтрымліваюць жыццезабеспячэнне гораду, і медыцынскіх установаў. А даведачная служба «009» будзе працаваць платна.

Ірына САЗАНОВІЧ

РЭЛІГІЯ

Беларускамоўны малітоўнік

Напачатку наступнага году мінскае выдавецтва «Тэхналогія» плануе выдаць новы грэцка-каталіцкі малітоўнік айца Аляксандра Надсана «Госпаду памолімся» на беларускай мове.

Над складаннем гэтага малітоўніка памерам 800 старонак апостальскі візітатар для беларусаў замежжа айцец Аляксандр Надсан працаваў шмат гадоў. Ён мяркуе, што новы малітоўнік, які прыдатны для асабістага карыстання і царкоўных багаслужбаў, забяспечыць элементарныя духоўныя патрэбы беларускіх уніятаў напачатку XXI стагоддзя. У кнізе змешчаныя розныя малітвы, асобныя псалмы, акафісты і каноны, а таксама выбраныя тэксты галоўных службаў на царкоўныя святы. Для надання кнізе нацыянальнага характару айцец Надсан змясціў у ёй малітвы беларускіх святых ды аўтараў розных стагоддзяў – святога Кірылы Тураўскага і асветніка Францыска Скарыны, айца Льва Гарошкі і айца Язэпа Германовіча, а таксама «Магутны Божа» Наталлі Арсеньевай.

Першы беларускі малітоўнік – «Малая подорожная книжица» – быў выдадзены Скарынам у 1522 годзе.

Пасля абвяшчэння незалежнасці Беларусі найбольш актыўна ў гэтым кірунку працуе рымска-каталіцкая царква, якая за 10 апошніх гадоў выпусціла каля 20 беларускамоўных малітоўнікаў для людзей рознага ўзросту і заняткаў. Для параўнання: Беларуская праваслаўная царква за гэты самы час выдала толькі адзін малітоўнік на беларускай мове.

Марат ГАРАВЫ

ПАМЯЦЬ

Не стала ксяндза Уладзіслава Чарняўскага

Ксяндзу Уладзіславу Чарняўскаму лёс наканаваў служыць у Беларусі ў змрочныя пасляваенныя часы. З 1953 году ён служыў у Вішневе пад Валожынам. Тады ксяндзу давалі дазвол жыць і служыць толькі на адной парафіі і раз на месяц наведваццa ў нейкую іншую вёску.

У 60-я гады ксёндз Чарняўскі пачаў перакладаць ды пераклаў на беларускую мову ўсю Біблію – Стары і Новы Запаветы. Памочнік пад страхам арышту перадрукоўваў яе ў пяці асобніках на так званай «папяроснай» паперы.

У канцы 1967 году Ватыкан выбраў Уладзіслава Чарняўскага на пасаду Апостальскага адміністратара Беларусі. Ксёндз быў запрошаны ў Рым і прыняты Папам Паўлам VI. Запратэставаў, аднак, урад СССР, і ксёндз Чарняўскі так і не быў хаксэкраваны на біскупа.

Ён быў апошні з дрыйскіх манахаў-марыянаў. Пасля сёлетняй хваробы да яго прыехаў генерал Закону марыянаў і прапанаваў яму на выбар любы кляштар у любой краіне свету. Ксёндз Уладзіслаў выбраў Літву, бо з даваенных часоў належаў да Літоўскай правінцыі. Але праз два месяцы вярнуўся адтуль у Беларусь. Апошнім часам ён жыў у плябані Чырвонага касцёла ў Мінску. А памёр у Вішневе, з якім была звязаная большая частка ягонага жыцця.

Вечная яму памяць.

НАША ПРЫРОДА

Фота IREX/ProMedia

Ёлкі ў лесе ўсё роўна прыгожэй за ссечаныя і аздобленыя на Новы год цацкамі і гірляндамі

Вітко замест Ганчарыка

Сёння праходзіць нечарговы пленум Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай, на якім будзе абірацца новы старшыня ФПБ. Хутчэй за ўсё, ім стане Франц Вітко, які дагэтуль займаў пасаду першага намесніка старшыні.

Фота Ул.ШЛАПАКА

Дзеючы прафсаюзны лідэр Уладзімір Ганчарык заявіў пра сваю адстаўку на прэзідыуме Федэрацыі 22 снежня. Афіцыйнае тлумачэнне адстаўкі – абранне У.Ганчарыка намеснікам старшыні Усеагульнай канфедэрацыі прафсаюзаў (УКП) краінаў СНД па Малдове, Украіне і Беларусі.

Адметна, што Уладзімір Ганчарык прыняў рашэнне сысці неўзабаве пасля прыняцця Саветам міністраў пастановы «Аб захадах па абароне правоў членаў прафсаюзаў» і адразу пасля чутак, што А.Лукашэнка абяцае падпісаць указ аб нацыяналізацыі маёмасці ФПБ, калі яе старшынём застанецца У.Ганчарык.

Свой сыход каментуе сам Уладзімір Ганчарык.

— *Ці звязаная Вашая адстаўка з магчымым з'яўленнем указу аб нацыяналізацыі маёмасці ФПБ?*

— Такія чуткі сапраўды ходзяць, але мая адстаўка і гэты праект указу ніяк не звязаныя. Для нас важна прымусіць уладу прыслухацца да таго, што кажуць прафсаюзы — гэта першае. А па-другое, калі ўжо я стаў такім раздражняльнікам, то мая адстаўка – карт-бланш для ўлады паступіць інакш, спыніцца, да чаго я і заклікаю, падумаць над наступствамі, бо наступствы ў сацыяльна-эканамічнай сітуацыі, якая пагаршаецца дзень пры дні, будуць не лепшыя. Зараз вельмі актыўна ідзе збор подпісаў за адмену пастановы Савета міністраў аб ліквідацыі механізму безнаяўнага пералічэння прафсаюзных складак – мяне гэта радуе.

— *Уладзімір Іванавіч, ізноў вяртаюся да праекту ўказу аб нацыяналізацыі. Што гэта можа азначаць на практыцы?*

— Па-рознаму можна праводзіць нацыяналізацыю. ФПБ ад уласнасці мае надзвычай нязначны даход, бо гэтая маёмасць – санаторыі, турысцкія базы, спартыўныя школы – носіць сацыяльны характар. Практычна мы не маем значных паступленняў ад турбаз, а ад спартыўных, іншых клубаў увогуле нічога не маем. Цяпер больш актуальнае пытанне – захаваць існуючы парадак пералічэння складак. Але ўрадавая пастанова – і, не дай Бог, будзе ўказ пра нацыяналізацыю – носіць яўна неправавы характар. Больш за тое, няўжо ўлада не можа пралічыць наступствы ад падобных крокаў унутры краіны і звонку? У такім выпадку ніхто сур'ёзна не будзе ўспрымаць Беларусь як дэмакратычную прававую дзяржаву. Калі такая палітыка працягнецца, ніякія інвестары ў Беларусь не прыйдуць. Больш за тое, міжнародныя арганізацыі цудоўна разумеюць, што цяперашняя сітуацыя – праблема не адных прафсаюзаў, гэта парушэнне правоў працоўных, правоў чалавека.

Мы звярнуліся таксама да Франца Вітко, якога сёння, хутчэй за ўсё, абяруць новым старшынём ФПБ.

– *У выпадку абрання якія будуць Вашыя першыя дзеянні?*

– Наша агульная задача — перайсці ад канфрантацыі з уладай да сацыяльнага партнёрства на ўмовах, якія прапісаныя ў нашым заканадаўстве. У Працоўным кодэксе абазначаныя восем прынцыпаў сацыяльнага партнёрства, галоўныя з якіх – незалежнасць і раўнапраўе.

Задача прафсаюзаў – не быць адарванымі ад рэальнасці, а выражаць волю працоўных, акумуляваць гэтую волю і дапамагаць уладзе пазбягаць памылковых рашэнняў.

Прафсаюзы не замахваюцца на паўнамоцтвы ўлады. Але ж улічваць пазіцыю прафсаюзаў – гэта святая задача дзяржавы. У гэтай сувязі хачу прыгадаць словы Аляксандра Квасьнеўскага: «Памыляецца той, хто думае, што прафсаюзы не павінны займацца палітыкай. Не маюць рацыі і тыя, хто мяркуе, што прафсаюзы павінны займацца палітыкай. Рацыю маюць тыя, хто лічыць, што прафсаюзы павінны дыктаваць палітыку, калі яны выражаюць волю працоўнага люду».

— *Ці бачыце Вы механізм, які б вярнуў уладу на шлях сацыяльнага партнёрства?*

— Развіццё падзеяў будзе, з аднаго боку, падштурхоўваць уладу да пошуку сацыяльных амартызатараў, з другога боку, прафсаюзы нават у гэтай крытычнай сітуацыі больш настойліва будуць бараніць інтарэсы працоўных. Калі мы кажам, што абвастрэнне сітуацыі паміж Федэрацыяй і ўладай адбываецца на вышэйшым узроўні, то гэта вялікая памылка. Глыбінныя прычыны знаходзяцца ў стане эканомікі, сацыяльнай сферы...

— *Гэта значыць, што палітыку Вашага папярэдніка істотна мяняць не будзеце?*

— Справа не ў асобах, справа — у асэнсаванні адказнасці за тую пасаду, на якую цябе вылучаюць, за вырашэнне тых праблемаў, якія даўно пераспелі. Асабісты пункт погляду, пазіцыя новага старшыні прафсаюзаў будзе, вядома, мець нейкае значэнне, але старшыня будзе вымушаны праводзіць у жыццё агульную лінію Федэрацыі прафсаюзаў.

Даведка НАШАЙ СВАБОДЫ. Франц Пятровіч Вітко нарадзіўся ў 1951 годзе на хутары ў Глыбоцкім раёне на Віцебшчыне ў шматдзетнай сям'і. Будучы апошнім, сёмым дзіцем у раскулачанай сям'і, Франц Вітко вельмі рана — яшчэ не было і 6 гадоў — пайшоў у школу. У 15 гадоў скончыў сярэднюю школу і паступіў у Інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі. Пасля адпрацаваў тры гады ў калгасе. Адтуль Франца Вітко перавялі на камсамольска-партыйную працу.

З 1988 па 1991 год Франц Вітко вучыўся ў аспірантуры ў Балгарыі, дзе і абараніў навуковую дысертацыю. Пасля вяртання месяц прапрацаваў у ЦК КПБ, ажно грымнуў путч. Быў беспрацоўным. З 1992 году працуе ў структурах ФПБ.

Рыгор БУЯН

СУДЫ

Праўда аб «праўдзе»

Ганаровы старшыня грамадскага аб'яднання Саюз палякаў Беларусі Тадэвуш Гавін не змог абараніць праз суд свае гонар і годнасць.

18 лістапада 2000 г., у дзень адкрыцця надзвычайнага з'езду Саюза палякаў, газета «Гродзенская праўда» надрукавала ліст чытача. У ім адмоўным героем зроблены Т.Гавін. У публікацыі гаварылася, што пры будаўніцтве польскай школы ў Гродне за чужы кошт можна і катэдж сабе збудаваць, і грошы ў кішэню паккласці. Т.Гавін звярнуўся ў суд. Ён патрабаваў назваць прозвішча аўтара і надрукаваць абвяржэнне і просьбу аб прабачэнні.

Публікацыя была падпісаная выдуманым прозвішчам «Ежы Кручынскі». Рэдакцыя ўрэшце прызналася, што сама падрыхтавала ліст.

Тадэвуш Гавін прадставіў суду дакументы аб тым, што польскі бок расплочваўся за школу напраскі. Ён таксама прадставіў падзячныя граматы, медаль і дакумент аб наданні яму дэлегатамі надзвычайнага з'езду годнасці «Ганаровага старшыні Саюза палякаў Беларусі», якім ён кіраваў 12 гадоў. Карацей, сведчанні яго станоўчай працы на гэтай пасадзе, а не адмоўнай, як сцвярджалася ў газетнай публікацыі.

Рэдакцыя напачатку прызнала , што звесткі ў публікацыі няпраўдзівыя, але яны, маўляў, не датычаць яго асабіста. Але пад заслону прадстаўнік рэдакцыі раптам паведаміў суддзі, што не прызнае аніводнага закіду з боку Т.Гавіна. Прадстаўнік папрасіў суд адмовіць Гавіну. Што суддзя і зрабіў. А Гавіну сказалі: публікацыя, маўляў, была надрукавана ў «рамках перадз'ездаўскай дыскусіі».

Алесь ГРЫБ

Хто давёў да самагубства Андрэя Зайцава?

Трагедыя прыйшла ў дом гамяльчанкі Ларысы Мікалаеўны Зайцавай 20 снежня, калі ў краіне афіцыйна адзначаўся Дзень супрацоўнікаў дзяржаўнай бяспекі.

Ларыса Мікалаеўна вярнулася з працы а сёмай гадзіне вечару. Адчыніла дзверы кватэры – і жахнулася. Цела яе 24-гадовага сына Андрэя вісела на перакладзіне, дзе звычайна сын падцягваўся.

Ужо калі Ларыса Мікалаеўна неяк адолела першапачатковае здранцвенне, абрэзала вяроўку з нежывым целам Андрэя, то звярнула ўвагу, што на століку ў калідоры ляжала касета з запісам тэлефоннай размовы сына з супрацоўнікам абласнога ўпраўлення КГБ і заява ў Беларускі Хельсінкскі камітэт пра акалічнасці вярбоўкі ў якасці сакрэтнага пастаўшчыка інфармацыі.

Маці Зайцава сцвярджае, што ніякіх слядоў беспарадку ў кватэры яна не заўважыла. Аднак лічыць, што нешта надзвычайнае ўсё-такі адбылося: ці то нехта тэлефанаваў, ці можа нават наведаў Андрэя дома...

Да абеду Андрэй хадзіў з маці на рынак, купіў там сабе цыгарэт і новую запальнічку. Выразна ў гэты дзень бяды не прадбачылася, хаця апошнім часам Андрэй быў неспакойны.

– Я бачыла, – засведчыла маці Зайцава, – што Андрэй чагосьці баіцца. А чаго баіцца, ён раней не казаў. Толькі два дні таму Андрэй сказаў, што яго агітавалі з КГБ стаць правакатарам.

Пра тое, што Андрэй не казаў да апошняга часу нават маці, крыху раней дазналіся ягоныя найбліжэйшыя паплечнікі. Андрэй быў звязаны з незарэгістраваным рухам «Зубр», і, як даведаліся сябры, яго спрабаваў завербаваць супрацоўнік УКГБ.

Першая сустрэча з гэтым супрацоўнікам, які называўся Алесем Еўсцігнеевым, адбылася пры канцы лістапада ў ваенкамаце Савецкага раёну, куды нечакана выклікалі 24-гадовага Андрэя Зайцава нібыта ўдакладніць ягонае месца жыхарства.

За чатыры дні да самагубства Андрэй распавёў пра згаданую сустрэчу і мне.

З запісу на дыктафоннай стужцы:

Андрэй Зайцаў: *«Малады чалавек сядзіць, я заходжу. За мной зачыніліся дзверы. І першае, што ён зрабіў, не называючы сябе, паклаў кайданкі на стол і кажа: «Да нас дайшла інфармацыя, што ў цябе дома ёсць зброя і боепрыпасы». Я адказваю: «Выбачайце, вы не назвалі сябе». Тады ён назваўся: «Старшы лейтэнант Еўсцігнееў Алесь Віктаравіч». Я стаў далей казаць, што ў мяне нічога не было і няма: «Калі хочаце, паехалі да мяне дахаты, зробіце вобшук». Ён мне ў адказ: «Нічога страшнага, мы знойдзем, усё, што трэба, знойдзем». Ён стаў мне пагражаць: «Ты вось займаўся перадвыбарчай кампаніяй, звязаны з «Зубрамі». Я ў адказ: «А што тут такога?» Ён мне: «На табе ж вісіць крымінальная справа!» Кажу: «Калі вісіць, я за гэта сам адказваць буду». Ён: «Я табе прапаную: альбо ты супрацоўнічаеш з намі, і я табе дапамагу, каб ты не сеў, альбо ты сядзеш за краты, і табе там будзе яшчэ горш».*

За Андрэем Зайцавым сапраўды цягнулася даволі цьмяная крымінальная справа пра блізкія адносіны з дзесяцікласніцай. Дзяўчына неаднойчы прыходзіла да Андрэя, ездзіла з ім на лецішча і нават наважвалася юрыдычна аформіць сваё пражыванне ў прыватным доме бабулі Андрэя. Заяву ў суд падалі бацькі дзесяцікласніцы.

Незадоўга да 12 снежня, калі адбыўся закрыты суд, Андрэй распавядаў сябрам, што заяву ў суд бацькі дзяўчыны нібыта забралі. Аднак туды паступіла новая заява нейкай трэцяй асобы. Раённы суд пакараў Зайцава трыма месяцамі арышту, але гэты вырак Андрэй збіраўся аспрэчыць у вышэйшай судовай інстанцыі.

Паводле расповеду Зайцава, заведзеная крымінальная справа паслужыла падставай для шантажу і вярбоўкі. Супрацоўнік УКГБ, які назваўся Алесем Еўсцігнеевым, даў Зайцаву свае нумары тэлефонаў: 521-53-29, новы – 79-23-29 і пейджэр: 72-12-44, абанент 215862.

Прыкладна за тыдзень да самагубства Зайцаў запісаў тэлефонную размову з тым, хто называў сябе Еўсцігнеевым. Прывяду частку гэтай тэлефоннай размовы.

Заканчэнне на стар.6

У Крамлі ўсталявалі лёсавызначальныя рубяжы

Не прайшло і паўгода, як беларускі кіраўнік зноў прыляцеў у Маскву. Цягам паўтара сутак Лукашэнка спрабаваў паставіць усе кропкі над «і» ў пытаннях пабудовы адзінай саюзнай дзяржавы. Ва ўсякім разе, менавіта так ён сфармуляваў мэту гэтага прыезду, назваўшы яго таксама лёсавызначальным. Пра кропкі над «і» ён ізноў загаварыў у Крамлі, дзе засядаў Вышэйшы дзяржсавет Саюзу Беларусі і Расійскай Федэрацыі. Відаць, пагадзіўшыся з «лёсавызначальнасцю» падзей, Пуцін назваў іх рубежнымі.

Нельга было не звярнуць увагі на тое, што, у адрозненне ад мінулай гаворкі з Пуціным ля крамлёўскага каміну, калі Лукашэнка выглядаў як быццам чымсьці напужаны, гэтым разам у ім праглядалася нават нейкая ганарлівасць. Некаторыя назіральнікі гадалі наконт прычын такіх вонкавых метамарфозаў. Адны папросту схіляліся звязваць гэтую з'яву з настроем кіраўніка ў дадзены момант, а іншыя спрабавалі патлумачыць надзвычайную Лукашэнкаву жорсткасць перад Пуціным, ці прынамсі публічную дэманстрацыю яе, вынікамі размовы з Прымаковым, які напярэдадні прыязджаў у Мінск.

Кажуць, што дасведчаны акадэмік-разведчык, які ачоліў у свае 72 гады Гандлёва-прамысловую палату, мог расказаць Лукашэнку пра ўсю кухню сітуацыі ў Крамлі. У прыватнасці, пра хісткасць пазіцыяў тых, што ачаляюць крамлёўскую адміністрацыю і ўрад. Дый пра праблемы самога Пуціна. Такім чынам, Лукашэнка, відаць, палічыў магчымым падкрэсліць трываласць свайго становішча пасля прэзідэнцкіх выбараў. А што да становішча персанажаў, якія дзейнічаюць у крамлёўскіх інтрыгах, то агульнавядома, як «любіць» Прымакоў галаву крамлёўскай адміністрацыі. Зрэшты, менавіта Валошына экс-прэм'ер лічыць сваім ворагам, які паспрыяў сыходу Прымакова з ураду. Трэба адзначыць і тое, што кіраўнік крамлёўскай адміністрацыі Валошын хоча быць нязменным удзельнікам перамоў Пуціна і Лукашэнкі. Так было і мінулым, і гэтым разам.

Не сакрэт, што якраз на ўзроўні адміністрацыяў і ўрадаў дзвюх краін узаемаадносіны пакідаюць жадаць лепшага. У Мінску не ўспрымаюць ні чыноўнікаў з адміністрацыі, ні рэфарматараў з ураду саюзнае дзяржавы. Іх лічаць тормазам такой інтэграцыі, як яе разумее беларускі кіраўнік. Усе расійскія СМІ адзначылі, што, бадай упершыню пры Пуціну, паміж двума стратэгічнымі саюзнікамі на цяперашнім паседжанні іх Вышэйшае дзяржаўнае рады публічна выявіліся досыць розныя падыходы да пабудовы саюзнае дзяржавы. Крэмль супраць фарсіравання гэтага працэсу і за планамерную, сістэмную інтэграцыю эканомік Расіі і Беларусі. Чаканага абмеркавання заканадаўчага акту, які мог бы стаць асноваю саюзнага парламенту, так і не адбылося. Гэтае пытанне адсутнічала нават у парадку дня паседжання Вышэйшага дзяржсавету. Зрэшты, як і пытанне пра планавую ратацыю старшыні гэтага савету. Дагэтуль, акрамя Лукашэнкі, ніхто ім не быў. Цікава, што з расійскага боку толькі спікер Дзярждумы Селязнёў спрабаваў дапамагчы беларускім прадстаўнікам унесці пытанне пра заканадаўчы акт у парадак дня. Але не выйшла. Помніцца, праз таго ж Селязнёва нядаўна рабіліся спробы зацвердзіць на цяперашняй сустрэчы Пуціна з Лукашэнкам дату рэферэндумаў у абедзвюх краінах аб брацкай саюзнай дзяржаве. Пакуль таксама не выйшла. Як адзначаюць расійскія назіральнікі, Крэмль не спяшаецца з палітычным складнікам дзяржавы магчымае будучыні, бо не жадае, каб Лукашэнка мог прадстаўляць на міжнароднай арэне абедзве краіны. Унікальнасць такое дзяржавы ў тым, што яна прадугледжвае захаванне суб'екту міжнароднага права абедзвюх дзяржаваў. А як могуць сустрэць на Захадзе функцыянераў віртуальнае саюзнае дзяржавы... варта прыгадаць апошнюю паездку саюзнага дзяржсакратара Барадзіна ў ЗША.

Даволі незвычайнаю была канцоўка цяперашняй размовы ў Крамлі. Насуперак традыцыі, абодва прэзідэнты так да прэсы і не выйшлі. Сутнасць падзеі паспрабаваў растлумачыць журналістам міністр Герман Грэф. Ён сказаў, што быў прыняты ясны план супольных дзеянняў. Дакладней, першая яго частка. У першую чаргу ў ім рэгламентаваліся дзеянні па уніфікацыі нацыянальных заканадаўстваў. Дасюль гэты працэс найбольш нагадваў гульню ў кошкі-мышкі. Лічыцца, што больш у гэтай гульні шанцуе надалей Лукашэнку. А што да такога атрыбута дзяржавы, як валюта, то, па словах Грэфа, у 2005 годзе мае з'явіцца новая валюта – расійскі рубель. Ясна, што ніякага трэцяга эмісійнага цэнтру ўжо не будзе. Помніцца, Лукашэнка нават разважаў, што такі цэнтр мог бы быць «недзе пасярэдзіне». Напрыклад, у Смаленску. У Крамлі такія развагі заўсёды ўспрымаліся як фантазіі.

Ацэньваючы вынікі свайго візіту ў Маскву, Лукашэнка назваў іх «большымі за чаканыя». Ёсць падставы меркаваць, што такая ацэнка магла тычыцца сустрэч, якія адбываліся не ў Крамлі, а з кіраўнікамі кампаній «Сургутнафтагаз» і «Слаўнафта». На думку экспертаў, праз гэтыя, а можа і іншыя структуры Расія зможа больш экспартаваць на Захад нафты праз нафтаперапрацоўчыя заводы ў Мазыры і Наваполацку. Пры гэтым так званы экспарт у Беларусь будзе большы за квоты, якія Масква абяцала *OPEC*. Ясна, што межы такой сумнеўнай палітыкі, з пункту гледжання міжнародных абавязанняў Расіі, вызначаюцца ў Крамлі. Так што ў гэтай ролі, трэба думаць, Лукашэнка яшчэ патрэбны. Але разам з тым выглядае цікаваю дата ўвядзення адзінае валюты. Прагназуецца, што да 2005 году Пуцін ужо будзе пераабраны прэзідэнтам Расіі, а ў Лукашэнкі скончыцца прэзідэнцкі тэрмін. Калі, вядома, нейкі чарговы плебісцыт зноўку не зменіць гэтых тэрмінаў. А пакуль, як умовіліся ў Крамлі, наступнае паседжанне Вышэйшага дзяржсавету Саюзу Беларусі і Расійскай Федэрацыі павінна адбыцца ў лютым наступнага году. На гэтым паседжанні спікер Дзярждумы Селязнёў мае зрабіць даклад пра ўсё той жа заканадаўчы акт – правобраз саюзнай Канстытуцыі. Пакуль абвешчана толькі пра гэтае пытанне з парадку дня. Ці адбудзецца доўгачаканая ратацыя старшыні Вышэйшага дзяржсавету, пакуль застаецца невядомым.

Раман ЯКАЎЛЕЎСКІ

ПОНЕДЕЛЬНИК • 31 ДЕКАБРЯ

06.55 А.Миронов в водевиле «СОЛОМЕННАЯ ШЛЯПКА» («Ленфильм»). 1-я и 2-я серии.
09.00 Новости.
09.10 Доброе утро, Беларусь!
10.05 Семейная мелодрама «ОСВОБОДИТЕ ВИЛЛИ» (США).
11.50 Королевская охота.
12.20 А.Збруев и В.Глаголева в лирической комедии «БЕДНАЯ САША» (Россия).
14.00 Добрый день, Беларусь!
15.00 Новости.
15.15 Концерт В.Леонтьева на «Славянском базаре в Витебске-2001».
16.45 Премьера телеэкрана. Р.Маркова, Н.Селезнева, В.Талызина в новогодней эксцентрической комедии «С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ АНГЕЛА» (Россия).
18.05 Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Двенадцать месяцев», «Лиса и волк».
19.05 Рождественская сказка «САНТА КЛАУС» (Великобритания).
21.00 Панорама.
21.50 Стадион.
22.20 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни. 1-я часть.
23.50 Новогоднее поздравление Президента Республики Беларусь Александра Григорьевича Лукашенко.
00.00 Премьера Первого национального телеканала. «НОВОГОДНИЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ, ИЛИ ПОЕЗД №1».
01.15 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни. 2-я часть.
03.30 Мелодии и ритмы зарубежной эстрады.
04.25 Доброе утро, Беларусь! Новогодний выпуск.

07.00, 09.00, 14.00 Новости.
07.10 Армейский магазин.
07.40 Мультфильмы.
08.10 Утренняя звезда.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 Смак.
09.50 Комедия Эльдара Рязанова «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!».
13.10 Новый «Ералаш».
13.20 Комедии «САМОГОНЩИКИ» и «ПЕС БАРБОС И НЕОБЫЧНЫЙ КРОСС».
14.10 «Большая стирка».
16.25 Комедия «ДЖЕНТЛЬМЕНЫ УДАЧИ».
17.55 Новый «Ералаш».
19.15 Евгений Петросян и Елена Степаненко в спектакле «Семейные радости».
20.00 Время.
20.50 «Семейные радости». Продолжение спектакля.
22.30 Новогодняя ночь 2002 года на ОРТ.
22.50 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В.В.Путина.
23.05 Новогодняя ночь 2002 года на ОРТ. Продолжение.
01.00 «ВЕЧЕРА НА ХУТОРЕ БЛИЗ ДИКАНЬКИ». Музыкальная комедия.
03.35 Новогодняя ночь на ОРТ. Продолжение.

05.45 Папа, мама, я - спортивная семья.
06.30 «Телепузики».
06.55 Фильм сказка «ЛЕДЯНАЯ ВНУЧКА».
08.05 Прогноз погоды.
08.10 «Сто к одному».
09.05 Доброе утро, страна.
09.40, 20.30 «Городок».
10.10 Комедия «АСТЕРИКС И ОБЕЛИКС ПРОТИВ ЦЕЗАРЯ».
12.00 Сам себе режиссер.
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Творческий вечер Игоря Крутого.
16.25 Комедия «КАРНАВАЛЬНАЯ НОЧЬ».
17.55, 19.35 Комедия «ИВАН ВАСИЛЬЕВИЧ МЕНЯЕТ ПРОФЕССИЮ».
19.15 Местное время. Вести - Москва.
21.00 Премьера. Новогодний «Аншлаг».
22.30 Новогодний голубой огонек на Шаболовке. Пролог.
22.50 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В.В. Путина.
23.00 Новогодний голубой огонек на Шаболовке.
01.00 Мелодии и ритмы Новогоднего голубого огонька.

05.20 Комедия «ВЕРНЫЕ ДРУЗЬЯ».
07.00 «Сегодня».
07.10 Фильм «ЗОЛУШКА».
08.30 «Без рецепта».
09.00 «Сегодня».
09.20 Комедия «ЗА ДВУМЯ ЗАЙЦАМИ».
11.00 «Сегодня».
11.15 «Квартирный вопрос».
11.50 Приключенческий фильм «ЖЕЛЕЗНАЯ МАСКА».
14.10 «Своя игра».
15.00 «Сегодня».
15.25 «Продолжение следует...».
16.20 Бенефис балета Аллы Духовой «Тодес».
18.00 «Сегодня».
18.35 Фильм «ПРИХОДИ НА МЕНЯ ПОСМОТРЕТЬ!».
20.45 Комедия «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!», 1 серия.
22.50 Новогоднее поздравление президента.
23.05 Комедия «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!», 2 серия.
00.35 Фильм «КРЕОЛА».
02.10 Новогодние мелодии.

09.10 «Праздник новогодней елки». Мультфильм.
10.10 «Время музыки».
10.40 Бабушкины рецепты.
10.55 «ЕЛКА». Худ. фильм.
11.10 «Судьба в танцевальных ритмах». Док. фильм.
11.45 Новогодние истории.
12.05 «ЗИГЗАГ УДАЧИ». Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Осенние портреты».
14.15 Новогодние истории.
14.30 «ХАРЧЕВНЯ В ШПЕССАРТЕ». Худ. фильм.
16.10 «Летучая мышь». Фильм-балет.
17.35 Золотой пьедестал.
18.05 «Москва новогодняя». Док. фильм.
18.20 Не только опера... Лучано Паваротти и три сопрано.
19.15 Новогодние истории.
19.30 «ДУЭНЬЯ». Худ. фильм.
21.00 Блеф-клуб.
22.20 «Моя жизнь». Мультфильм.
22.25 Киноконцерт.
22.50 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В.В. Путина.
23.00 Семь нот в Новый год.

TV6

07.10 Фильм «ЭСКАДРОН ГУСАР ЛЕТУЧИХ», 1-2 серии.
10.00, 14.00, 18.00 Сейчас.
10.25 Мультфильм «Новые бременские музыканты», 1 серия.
11.25 Сериал «Улицы разбитых фонарей».
13.20 Мультфильм «Падал прошлогодний снег».
14.35 «Вы очевидец».
15.30 Фильм «СТАРЫЕ КЛЯЧИ».
18.40, 20.55 «10 лет, которые потрясли нас».
19.40 Сериал «Черный ворон».
22.25 Новый год на ТВ-6. «Венеция в Москве».
22.50 Новогоднее обращение Президента России В.В.Путина.
23.00 Бой курантов.
23.00 «Венеция в Москве».
01.20 Мадонна-лайф «Затопленный мир».

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 «Икс-мен». Мультсериал.
07.30 «Тик - герой». Мультсериал.
08.00 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
08.30 Комедия «НОВЫЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ КАПИТАНА ВРУНГЕЛЯ».
10.00 «Дорогие мои земляки!». Концерт Юрия Антонова.
11.00 Боевик «Человек президента-2: Антитеррорист».
12.55 Комедия «САМАЯ ОБАЯТЕЛЬНАЯ И ПРИВЛЕКАТЕЛЬНАЯ».
14.40 Мультфильмы.
15.15, 17.00 Комедия «12 СТУЛЬЕВ», 1-2 серии.
18.45 «Ну, погоди!».
20.10, 20.40 «Симпсоны». Мультсериал.
21.10 Комедия «ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОХОТЫ В ЗИМНИЙ ПЕРИОД».
22.50 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации В.В.Путина.
23.00, 00.00, 01.40 Новогоднее шоу-аттракцион.
23.50 Новогоднее обращение Президента Республики Беларусь А.Г.Лукашенко.
00.55, 02.35 «Бред сивой кобылы». Новогодняя программа.
03.05 «GALADANCE-шоу».
04.55 «Smash Hits». Концерт самых популярных исполнителей 2001 года.

ВТОРНИК • 1 ЯНВАРЯ

07.00 Экран индийского кино. «ОЖИДАНИЕ ЛЮБВИ».
09.45 Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Снежная королева».
10.45 «ОСВОБОДИТЕ ВИЛЛИ-2». Худ. фильм (США).
12.20 «Все нормально, мама!» Развлекательная программа.
13.00 Ж.Рено и К.Клавье в фантастическом боевике «ПРИШЕЛЬЦЫ-2. КОРИДОРЫ ВРЕМЕНИ» (Франция).
15.00 Новости.
15.15 «Снегурочка». Мультфильм.
16.20 Дж.Лопес в романтической мелодраме «СВАДЕБНЫЙ ПЕРЕПОЛОХ» (США).
18.00 Вечер с А.Буйновым на «Славянском базаре в Витебске-2001».
19.05 Ж.-П.Бельмондо, А.Делон, В.Паради в приключенческом фильме «ОДИН ШАНС НА ДВОИХ» (Франция).
21.00 Панорама.
21.30 П.Круз в комедийной мелодраме «ОПАСНОСТИ ЛЮБВИ» (Испания).
23.30 «Белорусская двадцатка». Праздничный выпуск.
00.25 Ночной сеанс. Б.Уиллис и Р.Аркетт в криминальной комедии «ДЕВЯТЬ ЯРДОВ» (США).

08.10 Приключенческий фильм «БЕЛЫЙ КЛЫК».
09.00 Новости.
09.10 Фигурное катание. Чемпионат России. Показательные выступления.
11.30 Смак.
11.50 Комедия «КАСПЕР».
12.30 Новый «Ералаш».
13.00 Евгений Петросян, Елена Степаненко, Максим Галкин, Ефим Шифрин и другие в праздничной юмористической программе.
14.00 Новости.
14.10 Новогодний огонек «Большой стирки».
17.00 Новости.
17.10 Новогодняя премьера. «Убойная сила». «Год глухаря».
18.10 Песня-2001. Часть 1-я.
21.55 Супербоевик «СКОРОСТЬ».
00.55 «Битлз» в легендарном фильме «ЖЕЛТАЯ ПОДВОДНАЯ ЛОДКА».

06.40 Папа, мама, я - спортивная семья.
07.25 Фильм-сказка «СНЕЖНАЯ КОРОЛЕВА».
08.50 Доброе утро, страна.
09.20 «Городок».
09.55 «Большой бой Астерикса». Мультфильм.
11.10 Фантастический фильм «ДЖУМАНДЖИ».
13.00 Вести.
13.20 «Новогодний Аттракцион».
15.15 Алла Пугачева. «Вспоминая Рождество...».
17.15 Премьера концерта. «Фантазии Михаила Задорнова».
19.00 Вести.
19.25 Комедия «ЛЕДИ НА ДЕНЬ».
22.25 Золотая коллекция голубых огоньков РТР. «Голубой огонек-2000».
01.20 «Scorpions» с Государственным академическим оркестром России в Кремле.
02.55 Прогноз погоды.

06.45 Комедия «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!».
09.55 «Новогодняя елка в зимнем саду Большого театра».
11.00 «Сегодня».
11.15 Мультфильмы.
11.40 Комедия «ЧАРОДЕИ».
14.20 «Алчность».
15.00 «Сегодня».
15.25 Комедия «ИГРУШКА».
17.15 «Новогодняя улыбка».
18.00 «Сегодня».
18.30 Боевик «СМЕРТЕЛЬНОЕ ОРУЖИЕ-4».
20.55 Фильм «ТИХИЕ ОМУТЫ».
23.20 Фильм «ОДИННАДЦАТЬ ДНЕЙ, ОДИННАДЦАТЬ НОЧЕЙ», 1 серия.

09.10 «Москва новогодняя». Док. фильм.
09.20 Не любо - не слушай...
10.00 «Щелкунчик».
10.55 «ЗОЛУШКА». Худ. фильм.
12.15 Новогодний концерт из Вены.
14.40 «ПРИВИДЕНИЯ В ЗАМКЕ ШПЕССАРТ». Худ. фильм.
16.20 «Когда зажигаются елки». Мультфильм.
16.45 Феерия на льду (Франция).
18.00 «Юбилей... по-домашнему».
19.05 Новогодние истории.
19.20 Бродвей - век музыкальной комедии.
20.15 При свечах.
21.00 Новости культуры.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 Новогодние истории.
21.40 «САЛОН КРАСОТЫ «ВЕНЕРА». Худ. фильм.

TV6

07.00 Мультфильмы.
08.10 Сериал «Черный ворон».
10.00 Сейчас.
10.25 Мультфильм «Новые бременские музыканты», 2 серия.
11.25 Сериал «Улицы разбитых фонарей III».
13.20 «Просто звери».
14.00 Сейчас.
14.30 Фильм «ОПЕРАЦИЯ «С НОВЫМ ГОДОМ!».
16.25 Ток-шоу «В нашу гавань заходили корабли».
18.00 Сейчас.
18.50 Сериал «Черный ворон».
19.55 Фильм «ПОЛОСАТЫЙ РЕЙС».
21.40 Фильм «БЕЗ ЧУВСТВ».
23.20 Сериал «Lexx III».

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 «Икс-мен». Мультсериал.
07.30 «Тик-герой». Мультсериал.
08.00 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
08.30 «Принцесса Сиси». Мультсериал.
09.00 Мультфильмы.
09.35 Комедия «ЭЛЬВИРА, ПОВЕЛИТЕЛЬНИЦА ТЬМЫ».
11.20 Мультфильмы.
12.20 Аркадий Райкин. Избранное.
13.30 Комедия «ФОРМУЛА ЛЮБВИ».
15.30 «Ну, погоди!».
16.45 «24 часа».
17.00 Приключенческий фильм «ЧЕРЕПАШКИ НИНДЗЯ: СЕКРЕТ ЯДОВИТОГО КОНТЕЙНЕРА».
19.00 «24 часа».
19.15 «Тема дня». Новый год.
19.30 Трагедия «РОМЕО + ДЖУЛЬЕТТА».
22.05 «Новогодние приключения». Телефильм.
23.15 С Новым годом! Концерт звезд белорусской эстрады.
00.15 «М1». Музыкальная программа.

СРЕДА • 2 ЯНВАРЯ

07.00 Л.Орлова и Л.Утесов в народной комедии «ВЕСЕЛЫЕ РЕБЯТА».
08.25 Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Новогодняя ночь», «Серая шейка».
09.00 Новости.
09.10 «Белорусская двадцатка».
10.05 «Смехоассорти». Верка Сердючка на «Славянском базаре в Витебске-2001».
10.35 Наше любимое кино. С.Чиаурели, Л.Куравлев в комедии «ИЩИТЕ ЖЕНЩИНУ». 1-я и 2-я серии.
13.05 Время местное. Репортажи из провинции.
13.30 «Щелкунчик». Балетно-цирковое шоу.
15.00 Новости.
15.15 «Бременские музыканты», «По следам Бременских музыкантов», «Новые бременские». Мультфильмы.
16.50 Л.де Фюнес в комедии «КРЫЛЫШКО ИЛИ НОЖКА» (Франция).
18.30 Телевизионный Дом кино. «Рождественские истории».
19.00 Драма «ПЛОЩАДЬ ВАШИНГТОНА» (США).
21.00 Панорама.
21.35 Б.Аффлек в детективе «АЗАРТНЫЕ ИГРЫ» (США).
23.15 «Встречи в Троицком» с Александром Домарацким.
23.40 Ночной сеанс. А.Укупник, А.Панкратов-Черный и Б.Щербаков в комедии Эйрамджана «ЛЮБОВНИЦА ИЗ МОСКВЫ» (Россия).

07.00 Новости.
07.10 Фильм «БЕЛЫЙ КЛЫК-2».
09.00 Новости.
09.10 Что? Где? Когда? Финал.
10.25 Формула власти. «Шестнадцать президентов и король».
11.05 Лучшие танцоры мира на ОРТ.
11.55 Новый «Ералаш».
12.05 Детектив «КТО ПОДСТАВИЛ КРОЛИКА РОДЖЕРА».
14.00 Новости.
14.10 Смехопанорама.
14.45, 18.15 Песня-2001. Часть 2-я.
17.00 Вечерние новости.
18.45 «Кто хочет стать миллионером?».
20.00 Время.
20.35 Боевик «САМОЛЕТ ПРЕЗИДЕНТА».
22.40 Элтон Джон в Царском Селе.
23.55 Боевик «КАК РЫБКА БЕЗ ВОДЫ».

06.40 Папа, мама, я - спортивная семья.
07.25 Фильм-сказка «ТРИ ОРЕШКА ДЛЯ ЗОЛУШКИ».
08.50 Доброе утро, страна.
09.25 «Городок».
10.00 «Астерикс завоевывает Америку». Мультфильм.
11.20 Сам себе режиссер.
13.00 Вести.
13.20 Комедия «СМЕШНАЯ ДЕВЧОНКА».
16.00 «Бенефис Александра Розенбаума».
19.00 Вести.
19.25 Фильм «ЯДЫ ИЛИ ВСЕМИРНАЯ ИСТОРИЯ ОТРАВЛЕНИЙ».
21.25 Фильм «ИСТВИКСКИЕ ВЕДЬМЫ».
23.30 Золотая коллекция голубых огоньков РТР. «Голубой огонек-1999».
01.40 Прогноз погоды.

06.45 Фильм «ТИХИЕ ОМУТЫ».
09.00, 15.00, 18.00 «Сегодня».
09.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
10.05 «Шоу Елены Степаненко».
11.00 «Сегодня».
11.20 Комедия «НОВЫЙ ГОД В НОЯБРЕ».
14.25 «Путешествия натуралиста».
15.25 Комедия «КУДРЯШКА СЬЮ».
17.20 «Новогодняя улыбка».
18.35 Фильм «АНАЛИЗИРУЙ ЭТО!».
20.30 Боевик «МОНАХ. ВОЗВРАЩЕНИЕ В ШАОЛИНЬ».
22.10 Фильм «ОДИННАДЦАТЬ ДНЕЙ, ОДИННАДЦАТЬ НОЧЕЙ», 2 серия.

09.10 «Двенадцать месяцев». Мультфильм.
10.00 Новогодние истории.
10.15 Цирковая феерия.
11.50 «КРЕПОСТНАЯ АКТРИСА». Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Исторические концерты».
14.40 «ПРЕКРАСНЫЕ ВРЕМЕНА В ШПЕССАРТЕ». Худ. фильм.
16.25 «Счастливцев-несчастливцев». Спектакль.
18.40 Григорович. Вариации из жизни.
19.20 «РЕЦЕПТ ЕЕ МОЛОДОСТИ». Худ. фильм.
21.00 Новости культуры.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 «ИЗВЕСТНЫЕ СТАРЫЕ ПЕСНИ». Худ. фильм.

TV6

07.05 Мультфильмы.
07.40 Комедия «СТАРЫЕ КЛЯЧИ».
10.00 Сейчас.
10.25 Фильм «СИЛЬВА».
13.00 Фильм «ОЛЕГ ИВАНОВИЧ И ДРУГИЕ», 1 серия.
14.00 Сейчас.
14.30 Фильм «БЕДНАЯ САША».
15.45 Итого.
16.40 Телемагазин в Минске.
17.35 Дорожный патруль.
18.00 Сейчас.
18.50 Сериал «Черный ворон».
20.00 Фильм «СЕМЕЙНЫЙ ОТПУСК НА РОЖДЕСТВО».
21.50 «Соловьиная ночь».
23.00 Сериал «Lexx III».
23.50 Дорожный патруль.

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 «Икс-мен». Мультсериал.
07.30 «Тик-герой». Мультсериал.
08.00 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
08.30 «Принцесса Сиси». Мультсериал.
09.00 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы.
09.30 Сказка «ПРО КРАСНУЮ ШАПОЧКУ».
12.00 Михаил Жванецкий. Избранное.
13.05 Комедия «НЕ МОЖЕТ БЫТЬ!».
15.05 Фильм «ПРИКЛЮЧЕНИЯ РОБИН ГУДА».
16.50 Худ. фильм «ЧЕРЕПАШКИ НИНДЗЯ: САМУРАИ В НЬЮ-ЙОРКЕ».
19.00 «24 часа».
19.15 «Тема дня». Авторская программа Сергея Виноградова.
19.30 Боевик «ДЕНЬ НЕЗАВИСИМОСТИ».
22.35 «Новогодние приключения». Телефильм.
23.45 «Великая эра советского хоккея»: СССР - НХЛ, год 1979.
01.20 «М1». Музыкальная программа.

ЧЕТВЕРГ

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.10 Премьера телеэкрана. Ю.Степанов в криминальном сериале режиссера М.Досталя «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК» (Россия). 1-я серия.
10.05 Телевитамин.
10.30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11.00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.05 «ГОСТЬЯ ИЗ БУДУЩЕГО». Худ. фильм (к/с им. М.Горького). 5-я серия, заключительная.
14.15 Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
14.30 Духовная программа.
15.00 Новости.
15.15 «Горец». Мультсериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
15.35 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Гражданин начальник». Сериал (Россия). 1-я серия.
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 Союзное вече.
18.50 М.Маккой в вестерне «ВОЛШЕБНЫЙ БРАСЛЕТ» (США).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.35 Спорт-курьер.
22.45 Сериал «VIP» (США).
23.30 Новости.
23.45 Королевская охота.

08.00 Новости.
08.15 «Земля любви». Сериал.
09.10 Смехопанорама.
09.40 «Кто хочет стать миллионером?».
10.50 Библиомания.
11.00 Новости.
15.05 Фильм «ГРАФИНЯ ШЕРЕМЕТЕВА». 1-я серия.
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.30 «С легким паром!».
18.00 «Земля любви». Сериал.
19.00 «Слабое звено».
20.00 Время.
20.35 Приключенческий фильм «РОМАН С КАМНЕМ».
22.30 Ночное «Время».
23.00 Триллер «НЫРЯЛЬЩИК».

08.00 Вести.
08.15 Папа, мама, я - спортивная семья.
09.05 Сам себе режиссер.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
13.00 Вести.
16.30 Комедия «ВЕЧЕРНИЙ ЛАБИРИНТ».
18.00 Фильм «СЕРЕБРЯНАЯ СВАДЬБА». 1-я серия.
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Фильм «У ЗЕРКАЛА ДВА ЛИЦА».
22.00 Комедия «РОЖДЕСТВЕНСКИЙ ПЕРЕПОЛОХ».
23.45 «По секрету...». Концерт Бориса Моисеева.
01.20 Прогноз погоды.

07.15 Комедия «КУДРЯШКА СЬЮ».
09.00 «Сегодня».
09.25 «Алчность».
10.05 «Продолжение следует...».
11.00 «Сегодня».
11.20 Сериал «Полицейские».
13.00 «Сегодня».
13.20 Ток-шоу «Принцип «Домино».
14.30 Профессия-репортер.
15.00 «Сегодня».
15.25 Фильм «ВЕЧНО МОЛОДОЙ».
17.20 «Очная ставка».
18.00 «Сегодня».
18.35 Фильм «НИРО ВУЛЬФ И АРЧИ ГУДВИН. ЛЕТАЮЩИЙ ПИСТОЛЕТ».
20.25 «Криминальная Россия».
21.00 «Сегодня».
21.35 Боевик «В УПОР».
23.20 «Песни нашей души».

3 ЯНВАРЯ

09.05 Григорович. Вариации из жизни.
09.45 «Храм». Док. фильм.
10.45 Н.Рубцов. «Я вспоминаю, сердцем посветлев...».
11.30 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фафалей.
11.55 «Ох, уж эти детки!» Мультфильмы.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 К.Паустовский. «Ручьи, где плещется форель».
13.00 **«ДЕТСТВО БЕМБИ»**. Худ. фильм.
14.20 «Ну, погоди!».
14.40 Архитектурная галерея.
15.00 Новости культуры.
15.10 «Искатели». Сериал.
16.00 Экспедиция «Чиж».
16.30 «Храм». Док. фильм.
17.30 Новости культуры.
17.50 Арт-панорама.
18.15 «Штокингер». Сериал.
19.05 Пленки с чердака.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Эпизоды.
20.40 Новогодние истории.
20.55 **«ДЕВУШКА С ГИТАРОЙ»**. Худ. фильм.
22.30 «Джазофрения».
23.00 Новости культуры.

TV6 МОСКВА

06.05 Дорожный патруль.
06.20 Комедия **«ВЕСЁЛЫЕ РЕБЯТА»**.
08.00 Сейчас.
08.25 Фильм **«ПОЛОСАТЫЙ РЕЙС»**.
10.00 Сейчас.
10.20 Сериал «Женщина с характером».
11.10 Телемагазин в Минске.
11.25 «Советы профессора Чайникова».
12.00 Сейчас.
12.20 Мультфильмы.
13.00 Фильм **«ОЛЕГ ИВАНОВИЧ И ДРУГИЕ»**, 2 серия.
14.00 Сейчас.
14.25 Телемагазин в Минске.
14.40 Дорожный патруль.
15.00 «100 чудес света».
16.00 Сейчас.
16.35 Телемагазин в Минске.
17.40 Дорожный патруль.

Кадр из мультфильма «Шрек»

18.00 Сейчас.
18.45 Сериал «Черный ворон».
20.00 Сейчас.
20.35 «10 лет, которые потрясли нас».
20.55 Фильм **«ГРЕМЛИНЫ»**.
22.55 Сериал «Lexx III».
23.50 Дорожный патруль.

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 Фантастический фильм **«ГОСТЬЯ ИЗ БУДУЩЕГО»**, 1-я серия.
08.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильм.
08.30 Мелодрама **«НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПРИЗ»**.
10.35 Фантастический боевик **«ДЕНЬ НЕЗАВИСИМОСТИ»**.
13.35 Приключенческий фильм **«Д'АРТАНЬЯН И ТРИ МУШКЕТЕРА»**, 1-я серия.
15.30 Роман Карцев и Виктор Ильченко. Избранное.
16.30 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
17.00 «Икс-мен». Мультсериал.
17.30 Триллер **«СИЦИЛИЙСКИЙ КЛАН»**.
20.00 «24 часа».
20.15 «Новоселье в нашем доме».
21.00 Триллер **«ДЬЯВОЛИЦЫ»**.
23.20 «Золотая летопись мирового футбола»: «120 лучших голов».
00.50 «М1». Музыкальная программа.

ПЯТНИЦА • 4 ЯНВАРЯ

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости.
06.10, 07.10, 08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.10 «Гражданин начальник». Сериал (Россия). 2-я серия.
10.05 Сад мечты. Передача для дачников.
10.30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей.
11.00 «Семейные узы». Сериал.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 А.Балуев и С.Жигунов в историческом приключенческом фильме **«РИЧАРД ЛЬВИНОЕ СЕРДЦЕ»**.
14.30 Видеофильм «Красота требует».
15.15 «Горец». Мультсериал (Международный Французский Канал). 2-я серия.
15.35 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Гражданин начальник». Сериал (Россия). 2-я серия.
18.20 Зона Икс.
18.30 «VI Международный фестиваль православных песнопений». Музыкальная программа.
19.05 Мелодрама **«ЛЕТО ЛЮБВИ»**.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.35 Спорт-курьер.
22.45 Детективный сериал «Отряд по борьбе с мафией».
00.15 Белорусская двадцатка.

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15 «Земля любви». Сериал.
09.15 «С легким паром!».
10.40 Мультсеанс.
10.45 «Слабое звено».
12.35 Худ. фильм **«АРТИСТКА ИЗ ГРИБОВА»**.
15.15 «Графиня Шереметева». 2-я серия.
16.00 Большая стирка.
17.25 Документальный детектив.
17.55 «Земля любви». Сериал.
18.50 Поле чудес.
20.00 Время.
20.35 Приключенческий фильм **«ЖЕМЧУЖИНА НИЛА»**.
22.30 Ночное «Время».
23.00 Триллер **«ТЕНЬ ПРОШЛОГО»**.

08.00 Вести.
08.15 Папа, мама, я - спортивная семья.
09.00 «Маленькие приключения». Мультфильм.
09.10 Новая «Старая квартира».
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Комедия **«КАДРИЛЬ»**.
18.00 Фильм **«СЕРЕБРЯНАЯ СВАДЬБА»**. 2-я серия.
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 «Новогодний театральный капустник». Театр + ТВ.
22.00 Фильм **«ОСНОВНОЙ ИНСТИНКТ»**.
00.15 Сольный концерт Лаймы Вайкуле.
01.20 Прогноз погоды.

05.55 Фильм **«КАМЕННЫЙ ЦВЕТОК»**.
07.15 **«НИРО ВУЛЬФ И АРЧИ ГУДВИН. ЛЕТАЮЩИЙ ПИСТОЛЕТ»**.
09.00 «Сегодня».
09.25 «Ох, уж эти дети!».
09.50 «Путешествия натуралиста».
10.25 «Квартирный вопрос».
11.00 «Сегодня».
11.25 Сериал «Полицейские».
13.00 «Сегодня».
13.20 Ток-шоу «Принцип «Домино».
14.30 Профессия-репортер.
15.00 «Сегодня».
15.40 Комедия **«ЖАНДАРМ ЖЕНИТСЯ»**.
17.20 «Очная ставка».
18.00 «Сегодня».
18.35 Комедия **«ПОДАРИ МНЕ ЛУННЫЙ СВЕТ»**.
20.20 «Криминальная Россия».
21.00 «Сегодня».
21.35 Остросюжетный фильм **«ТУРБУЛЕНТНОСТЬ-3»**.
23.20 «Пепси-чарт».
00.00 «Кома».

09.05 «Краса ненаглядная». Мультфильм.
09.55 Док. фильмы.
10.45 «Цитаты из жизни».
11.30 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фафалей.
11.55 Мультфильмы.
12.20 Чем живет Россия.
12.30 Малые музеи Санкт-Петербурга.
13.00 **«ЮНОСТЬ БЕМБИ»**. Худ. фильм.
14.10 «Ну, погоди!».
14.40 Власть факта.
15.00 Новости культуры.
15.10 «Искатели». Сериал.
16.05 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
16.35 Док. фильмы.
17.30 Новости культуры.
17.50 «С потолка».
18.15 «Штокингер». Сериал.
19.15 «Николай Николаевич Еременко-старший. Послесловие». Док. фильм.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Билет в Большой...
20.40 Новогодние истории.
20.50 **«МЕЧТА ВСЕХ ЖЕНЩИН»**. Худ. фильм.
22.30 «Бесконечная история Голливуда».
23.00 Новости культуры.

TV6 МОСКВА

06.05 Дорожный патруль.
06.20 Фильм **«ЦИРК»**.
08.00 Сейчас.
08.25 «Вы очевидец».
09.15 «Мое кино».
10.00 Сейчас.
10.20 Сериал «Женщина с характером».
11.10 Телемагазин в Минске.
11.25 «Сеть».
12.00 Сейчас.
12.20 Мультфильмы.
13.00 Фильм **«ОЛЕГ ИВАНОВИЧ И ДРУГИЕ»**, 3 серия.
14.00 Сейчас.
14.25 Телемагазин в Минске.
14.40 Дорожный патруль.
15.00 «100 чудес света».
16.00 Сейчас.
16.35 Телемагазин в Минске.
17.40 Дорожный патруль.
18.00 Сейчас.
18.50 Сериал «Черный ворон».
20.00 Сейчас.
20.35 «10 лет, которые потрясли нас».
20.55 Фильм **«ГРЕМЛИНЫ II: НОВЫЙ ВЫВОДОК»**.
22.55 Сериал «Lexx III».
23.50 Дорожный патруль.

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 Фантастический фильм **«ГОСТЬЯ ИЗ БУДУЩЕГО»**, 2-я серия.
08.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы.
08.50 Приключенческий фильм **«КАПИТАН БЛАД»**.
11.00 Мелодрама **«БЕЗЖАЛОСТНЫЙ РАЗВОД»**.
13.00 Приключенческий фильм **«Д'АРТАНЬЯН И ТРИ МУШКЕТЕРА»**, 2-я серия.
15.00 Геннадий Хазанов. Избранное.
16.00 «Принцесса Сиси». Мультсериал.
16.30 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
17.00 «Икс-мен». Мультсериал.
17.30 Комедия **«РУГАНТИНО»**.
20.00 «24 часа».
20.15 «Тема дня». Итоги в уикэнд.
20.30 «Хит-момент - вечерняя рапсодия».
21.00 Комедия **«ЭЙС ВЕНТУРА, РОЗЫСК ДОМАШНИХ ЖИВОТНЫХ»**.
22.55 «Золотая летопись мирового футбола»: «Лучшие игроки чемпионатов мира».
00.20 «М1». Музыкальная программа.

СУББОТА • 5 ЯНВАРЯ

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости.
06.10, 07.10, 08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.10 «Бригады «Тигра». Сериал (Международный Французский Канал).
10.05 Сад мечты. Передача для дачников.
10.30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей.
11.00 Існасць. Духовная программа.
11.30 Белорусская двадцатка.
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.05 А.Балуев и С.Жигунов в историческом приключенческом фильме **«РЫЦАРЬ КЕННЕТ»** (Россия).
14.15 Док.сериал «Сокровища мировой культуры».
14.30 Здоровье. Тележурнал.
15.15 «Горец». Мультсериал (Международный Французский Канал). 3-я серия.
15.35 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16.10 Пять чудес.
16.20 5 х 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Бригады «Тигра». Сериал (Международный Французский Канал).
18.20 Зона Икс.
18.35 **«ЧУДЕСА НА НОВЫЙ ГОД»**. Худ. фильм (США).
20.20 Из достоверных источников.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 М.Брандо, Ч.Шин, М.Сорвино в криминальной комедии **«ЛЕГКИЕ ДЕНЬГИ»** (США).
23.45 Сериал «Королева мечей» (Канада-Испания-Великобритания).

07.00 Новости.
07.10 Мультфильмы.
07.45 Слово пастыря.
08.00 «Земля любви». Сериал.
09.00 Новости.
09.10 Смехопанорама.
09.45 Смак.
10.05 40 лет шутя. КВН. Фрагменты биографии.
11.00 В мире животных.
11.40 Здоровье.
12.20 «Чтобы помнили...».
13.00 Документальный детектив.
13.30 Дисней-клуб.
14.00 Новости.
14.10 Приключенческий фильм **«ПЕРЕХВАТ»**.
15.40 «Ералаш».
15.55 «Михаил Евдокимов и его друзья». Праздничное представление.
17.00 Вечерние новости.
17.15 Продолжение праздничного представления.
17.55 «Кто хочет стать миллионером?».
18.55 «Последний герой». «Аукцион».
20.00 Время.
20.35 Боевик **«МЫШИНАЯ ОХОТА»**.
22.25 Мелодрама **«АЛИСА И БУКИНИСТ»**.
23.55 Комедия **«НОВЫЕ РОБИНЗОНЫ»**.

07.00 Папа, мама, я - спортивная семья.
07.45 «Телепузики».
08.10 Золотой ключ.
08.30 Здоровье и жизнь.
09.05 Почта РТР.
09.40 Доброе утро, страна.
10.15 «Сто к одному».
11.05 Ток-шоу «Рядом с тобой».
12.00 Сериал «Тайный агент».
13.00 Вести.
13.20 **«РОЖДЕСТВЕНСКИЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ КОМИССАРА РЕКСА»**. Худ. фильм.
15.00 Рождественский бал фигуристов.
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.00 Вести.
19.25 Комедия **«СЕРДЦЕЕДКИ»**.
21.45 Комедия **«АС»**.
23.35 Горячая десятка.
00.30 Прогноз погоды.

05.25 Фильм **«ТУРБУЛЕНТНОСТЬ-3»**.
07.00 «Сегодня».
07.15 «Улица Сезам».
07.35 Мультфильм «Новогодняя сказка».
07.55 «Большие родители».
08.25 «Без рецепта».
09.00 «Сегодня».
09.15 «Криминальная Россия».
09.45 «Женский взгляд».
10.20 «Квартирный вопрос».
11.00 «Сегодня».
11.20 Фильм **«О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО...»**.
14.20 «Путешествия натуралиста».
15.00 «Сегодня».
15.25 «Продолжение следует...».
16.10 Шоу Елены Степаненко.
17.05 Комедия **«ЖЕНИХ ИЗ МАЙАМИ»**.
18.35 Фильм **«СТРИПТИЗ»**.
21.00 «Сегодня».
21.35 Комедия **«ДЕНЬГИ РЕШАЮТ ВСЕ»**.
23.35 Фильм **«ПОЖИРАТЕЛЬНИЦА МУЖЧИН»**.

Кадр из фильма «Властелин колец: Братство кольца»

09.10 Мультфильмы.
09.50 Мой цирк.
10.15 Бабушкины рецепты.
10.30 Золотой пьедестал.
10.55 Графоман.
11.20 В неизведанное.
11.45 **«ДОН КИХОТ»**. Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Рассказы цыгана».
14.45 Мультфильмы.
16.00 **«ВЕСЕЛЫЕ РАСПЛЮЕВСКИЕ ДНИ»**. Худ. фильм.
17.35 «Романтика романса».
18.00 «Сферы».
18.40 **«ПОКА МЫ НЕ ВСТРЕТИМСЯ ВНОВЬ»**. Худ. фильм.
20.20 Дом актера.
21.00 Новости культуры.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.30 Й.Гайдн. «Прощальная симфония».
21.50 **«УСПЕХ»**. Худ. фильм.

TV6 МОСКВА

06.15 Дорожный патруль.
06.25 Комедия **«ВОЛГА-ВОЛГА»**.
08.10 Сериал «Черный ворон».
09.10 «Я знаю все!».
10.00 Сейчас.
10.25 «Просто звери».
10.55 Дорожный патруль.
11.20 Чемпионат России по хоккею с шайбой. «Спартак» - «Локомотив».
14.00 Сейчас.
14.35 «100 чудес света».
15.40 Фильм **«БЭТМЕН»**.
18.00 Сейчас.
18.45 Сериал «Черный ворон».
19.45 «10 лет, которые потрясли нас».
20.05 «За стеклом». «Последний бифштекс».
21.20 Фильм **«ОСТОРОЖНО, БАБУШКА!»**.
23.00 «Открытые небеса. Культура для нового тысячелетия». Фильм 5 «Стравинский, композитор».
00.00 Дорожный патруль.

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 Фантастический фильм **«ГОСТЬЯ ИЗ БУДУЩЕГО»**, 3-я серия.
08.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы.
08.45 Приключенческий фильм **«ОСТРОВ СОКРОВИЩ»**.
10.35 «Боцман и попугай». Мультфильмы.
11.30 Комедия **«ЭЙС ВЕНТУРА, РОЗЫСК ДОМАШНИХ ЖИВОТНЫХ»**.
13.20 Приключенческий фильм **«Д'АРТАНЬЯН И ТРИ МУШКЕТЕРА»**, 3-я серия.
15.00 Семен Альтов. Избранное.
16.00 «Принцесса Сиси». Мультсериал.
16.30 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
17.00 «Икс-мен». Мультсериал.
17.30 Боевик **«ЗАКУСОЧНАЯ НА КОЛЕСАХ»**.
20.00 «Час пик».
21.00 Комедия **«ЭЙС ВЕНТУРА-2: ЗОВ ПРИРОДЫ»**.
23.05 «Мисс Европы». Конкурс красоты.
00.50 «М1». Музыкальная программа.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 6 ЯНВАРЯ

07.00 Новости.
07.10 Сериал «Кине» (Международный Французский Канал). 3-я серия.
08.05 «Агромир». Информационно-аналитическая программа.
08.30 «Арсенал». Программа об армии.
09.00 Новости.
09.10 Мультиклуб.
09.35 Фильм-сказка **«МОРОЗКО»** (к/с им. М.Горького).
11.00 «Всё нормально, мама!».
11.45 Телевитамин.
12.15 Сериал «Королева мечей».
13.15 «Новогодняя сказка будет сниться весь год». Благотворительное праздничное представление для детей на Главной новогодней елке страны во Дворце Республики с участием Президента Республики Беларусь А.Г. Лукашенко.
14.50 «И другие официальные лица».
15.00 Новости.
15.15 Мир и мы.
15.35 «Белорусская кухня. Блюда Рождественского поста». Док. фильм.
15.50 «Ночь перед Рождеством». Мультфильм для взрослых.
16.35 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни. 1-я часть (повтор от 31 декабря).
18.05 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.
18.35 «Время местное». Репортажи из провинции.
19.05 Планета «АРТ».
19.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
20.00 Панорама.
20.35 Спорт-курьер.
20.45 Рождественские приключения в романтическом фильме **«СОЛНЦЕ В СОЧЕЛЬНИК»** (Франция).
22.15 Худ. фильм **«МУЗЫКАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ»**.
23.40 Праздничное богослужение на Рождество Христово в Свято-Духово Кафедральном соборе.

07.00 Новости.
07.10 Зов джунглей.
07.35 Мультфильмы.
08.20 Играй, гармонь любимая!
09.00 Новости.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 Пока все дома.
10.05 Спасатели. Экстренный вызов.
10.35 Клуб путешественников.
11.15 Детектив **«ТАЙНЫ ОТЦА ДАУЛИНГА»**.
12.05 «Ералаш».
12.15 Кумиры. Испытание славой.
12.50 Умницы и умники.
13.15 Сокровища Кремля.
13.30 Дисней-клуб.
14.00 Новости.
14.10 Комедия **«ТРЕМБИТА»**.
15.45 «Ералаш».
15.55 Живая природа.
17.00 Новости.
17.15 Жди меня.
18.15 Комедия **«БЕЛЫЕ РОСЫ»**.
20.00 Время.
20.30 Фильм **«СИРОТА КАЗАНСКАЯ»**.
22.00 Рождество Христово. Трансляция из Храма Христа Спасителя.
01.00 И.Кобзон, Н.Бабкина, А.Макаревич в праздничной программе «Верую».

06.40 Папа, мама, я - спортивная семья.
07.25 «Телепузики».
07.50 Русское лото.
08.40 «ТВ Бинго шоу».
09.20 Доброе утро, страна.
09.55 Сам себе режиссер.
10.45 «Городок».
11.20 Комедия **«БЕРЕГИСЬ АВТОМОБИЛЯ»**.
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.25 Вокруг света.
15.30 «Ну, погоди!».
16.00 «Комиссар Рекс». Сериал.
17.00 ТВ Бинго новости.
17.10 Аншлаг.
18.10 Библия. «Мария Магдалина».
19.25 Библия. «Иосиф из Назарета».
21.00 Рождество Христово. Торжественное Рождественское богослужение из Храма Христа Спасителя.
01.00 Прогноз погоды.

05.40 Комедия **«ЖЕНИХ ИЗ МАЙАМИ»**.
07.00 «Сегодня».
07.10 «Улица Сезам».
07.35 Мультфильм «Новогодняя ночь».
07.45 «Пепси-чарт».
08.25 «Ох, уж эти дети!».
09.00 «Сегодня».
09.15 «Криминальная Россия».
09.45 Шоу Елены Степаненко.
10.40 «Вкусные истории».
11.00 «Сегодня».
11.20 Комедия **«ЖЕНИТЬБА БАЛЬЗАМИНОВА»**.
13.05 «Служба спасения».
13.35 Новогодняя улыбка.
14.05 «Своя игра».
15.00 «Сегодня».
15.25 Профессия-репортер.
15.50 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.30 «Здравствуй, дедушка Мороз!».
18.00 «Сегодня».
18.35 Комедия **«ЛАНДЫШ СЕРЕБРИСТЫЙ»**.
20.30 Комедия **«ОДНАЖДЫ ДВАДЦАТЬ ЛЕТ СПУСТЯ»**.
22.00 «С Рождеством Христовым!».

09.10 «Полцарства за Конька».
10.05 «Новогоднее путешествие». Мультфильм.
10.15 Недлинные истории.
10.30 Ток-шоу «Наобум».
11.00 Тем временем.
11.25 В неизведанное.
11.50 **«УЧЕНИК ЛЕКАРЯ»**. Худ. фильм.
13.00 А.Скрябин. Симфоническая поэма «Прометей».
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 За семью печатями.
14.50 «Сага о танце». Док. фильм.
15.50 «Танцы на опасной земле».
17.30 «Звезда Рождества».
18.00 Звездные годы «Ленфильма».
18.40 **«ПОКА МЫ НЕ ВСТРЕТИМСЯ ВНОВЬ»**. Худ. фильм.
20.20 «Собрание исполнений».
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 Блеф-клуб.
22.05 **«МЕТЕЛЬ»**. Худ. фильм.

TV6 МОСКВА

06.20 Дорожный патруль.
06.35 Фильм **«ОСТОРОЖНО, БАБУШКА!»**.
08.00 Сериал «Черный ворон».
09.00 «Star старт».
09.30 «Советы профессора Чайникова».
10.00 Сейчас.
10.20 «Чтобы люди хлопали».
10.50 Фильм **«МОРОЗКО»**.
12.25 Фильм **«ВИТРИНА»**.
13.40 Дорожный патруль.
14.00 Сейчас.
14.25 Катастрофы недели.
15.00 «В нашу гавань заходили корабли».
16.05 «За гранью возможного».
17.00 «Обратный отсчет».
18.00 Сейчас.
18.50 Сериал «Черный ворон».
19.45 «10 лет, которые потрясли нас».
20.05 «Забытый полк».
21.00 Фильм **«ЕДА И ЖЕНЩИНЫ НА СКОРУЮ РУКУ»**.
22.50 Концерт Демиса Руссоса.

СТВ

06.00 Музканал.
07.00 Фантастический фильм **«ГОСТЬЯ ИЗ БУДУЩЕГО»**, 4-я серия.
08.15 «Остров сокровищ». Мультфильм, 1-я серия.
09.10 Приключенческий фильм **«ТРИ МУШКЕТЕРА»**.
11.20 Комедия **«ЭЙС ВЕНТУРА-2: ЗОВ ПРИРОДЫ»**.
13.20 Мелодрама **«ЖЕСТОКИЙ РОМАНС»**, 1-я серия.
15.00 Звезды программы «Вокруг смеха», часть 1-я.
16.00 «Принцесса Сиси». Мультсериал.
16.30 «Фантастическая четверка». Мультсериал.
17.00 «Тик-герой». Мультсериал.
17.30 «Икс-мен». Мультсериал.
17.50 Комедия **«ГАНГСТЕРЫ И ПОДГУЗНИКИ»**.
20.00 «168 часов».
21.00 Комедия **«МИССИС ДАУТФАЙР»**.
23.45 «John Lennon. Come Together».
01.25 «М1». Музыкальная программа.

Нешта белае і эканоміка

Ёсць з'явы палітычныя, якія адбываюцца нерэгулярна і нячаста. Напрыклад, рэферэндум ці прэзідэнцкія выбары. Тут, відаць, і не прадкажаш, чым усё скончыцца...

А ёсць зусім простыя рэчы. Вось, хай сабе снег. Кожны год ідзе. Заўсёды зверху, як загад па вертыкалі. Заўсёды белы. Заўсёды потым растае. Прычым робіцца гэта без адмысловага дазволу.

Людзі, каторыя не імкнуліся весці іншых да шчасця, а думалі пра сваіх дзяцей і жонак, заўважалі пэўныя сувязі паміж рознымі з'явамі. Пацікаўся, якая таўшчыня снежнай коўдры дзе ў зацішку і не ў просты дзень, а на Міколу зімовага, што 19 снежня быў, – і будзеш ведаць, якой вышыні трава стане праз пяць месяцаў на гэтай лясной палянцы.

Даследаванні адмысловцаў у гэтай ціхай навуковай галіне пераканаўча сведчаць: снегапад да палітычных з'яваў не адносіцца. Больш за тое, можна падлічыць, колькі тонаў снегу абрынецца, колькі павольна асядзе ці нават колькі будзе намецена на пэўную плошчу. Бо снег складае 10–15% ад сярэднегадавой колькасці ападкаў у нашай краіне. А колькасць ападкаў у Мінску за апошнія дзесяць гадоў вагалася ў межах ад 558 да 966 міліметраў.

Звычайна нас клапоціць, што снегу наваліла празмеры. А часам непрыемна непакоіць і засыпаная – ні прайсці ні праехаць – плошча. Асабліва тая, што пакрытая асфальтам, брукам альбо нічым, але ж завецца дарогай. Толькі ўявіце сабе колькі дарогаў чысціць трэба на Беларусі – 65 000 кіламетраў! Сярэдняя іхная шырыня – пяць метраў. Агульная плошча – 325 кв.км.

Калі ж паглядзець на Мінск уважліва, дык трэба дадаць да плану чысткі не менш як 100 квадратных кіламетраў. Гэта ж двары і вуліцы, плошчы і ўзлётныя палосы аэрадромаў, дахі дамоў. Але будзьце ўпэўненыя, больш за 40 см у канцы сакавіка не нападае. Ды і здараецца гэткі снежны год не часта, раз на дваццаць звычайных гадоў.

Чыстка ад снегу дарогаў – гэтых самых маштабных збудаванняў – закранае бадай што ўсіх жывых грамадзянаў больш за ўсякі рэферэндум. Тое, што прамаўляе бальшыня, гледзячы на занесеную снегам дарогу з забітага натоўпам прыпынку, не надрукуеш ні ў адным бюлетэні.

Атрымліваецца дзіўная, на першы погляд, рэч. Існуе простая задача, дзе ўсе складнікі вядомыя: і плошча дзеля ачысткі, і таўшчыня снегавога покрыва, і вага кубаметра брудпага снегу – дарэчы, у пяць разоў меншая за вагу зямлі, і колькасць патрэбнай тэхнікі ды людзей. Не вырашаецца задачка па вывазцы кубічнага кіламетра снегу?

Таму што прагматычныя задачы, у адрозненне ад палітычных, патрабуюць штодзённага дзеяння мноства незацікаўленых асобаў. Вялікага жадання перакідваць крышталікі вады з месца на месца такія асобы не адчуваюць. Трэба заахвоціць. Грошы патрабуюцца. Фінансаванне. Патрэбныя машыны і кваліфікаваныя кіроўцы дзеля працы ў складаных умовах горада і аўтатрасы. Ім таксама трэба плаціць. Машыны і трактары – нішчымныя жалязякі, калі іх не запраўляць бензінам і саляркай. Дарогі, асабліва ачышчаныя, трэба пасыпаць пяском, бо яны робіцца ад перападу тэмпературы надта слізкія, і ў краіне рэзка вырастае колькасць транспартных здарэнняў. Значыць, той пясок трэба прывезці.

А ў нас як стануць сыпаць соль!.. Ратуй божа! Колы ў машынаў псуюцца, рухавікі, дарога бэсціцца. А потым тая соль з вадой ідзе ў зямлю ды зямлю паганіць. Але ж і соль мусім недзе купляць і завозіць. І на ўсё – грошы, грошы, грошы...

Узяць іх, канечне, можна з бюджэту. У бюджэт яны трапляюць ад грамадзянаў. А грамадзяне іх атрымліваюць, працуючы адзін на аднаго і на дзяржаву. Дзяржавай кіруюць палітыкі. Нашыя палітыкі не схільныя разважаць наконт сувязі паміж снегам і эканомікай, а таксама эканомікай і палітыкай. Яны разважаюць пра лібералізацыю.

У Літве і Польшчы, у Канадзе і Швецыі таксама бывае снег ідзе не горай, чым у нас. Толькі ўсё ж нешта нас адрознівае. Ці то эканоміка, ці то палітыка?

Паверу я казкам нашых прававадыроў пра лібералізацыю, калі снег з вуліцаў будуць своечасова прыбіраць. А хто гэта зробіць – яны самі ці іхны найміт, – якая мне розніца? А вам?

Юзік ЛАБЕЦКІ

Фота IREX/ProMedia

Апошняя краіна Еўропы з планавай эканомікай

Аляксандр Лукашэнка – адзінаўладны кіраўнік з 1994 году – трымае апошнюю ў Еўропе буйную планавую гаспадарку. Дзяржава кантралюе цэны, яна можа ўмешвацца ў справы прыватных прадпрымальнікаў і сочыць за абменным курсам. Большая частка прамысловасці знаходзіцца ў руках дзяржавы, працэс прыватызацыі ідзе марудна. Многія прадпрыемствы выжываюць толькі за кошт таго, што атрымліваюць датацыі ад дзяржавы. Сама дзяржава выжывае толькі за кошт таго, што знаходзіцца пад аховаю моцнага суседа – Расіі. Паколькі рынкавы сацыялізм не функцыянуе, у Беларусі растуць даўгі. «Чым даўжэй Беларусь будзе заставацца ў такім становішчы, тым цяжэй будзе з яго выходзіць, — кажа адзін заходні дыпламат. – Урэшце можа дайсці да вялікага выбуху». Паводле звестак Сусветнага банку, чвэртка насельніцтва жыве за рысаю беднасці.

Надзея, якая завецца Расіяй

У звязку з такім непрыемным становішчам Лукашэнка ўжо колькі гадоў носіцца з ідэяй уз'яднання краіны з Расіяй. На 2005 год плануецца стварэнне валютнага саюзу. Вынікі шчыльнага супрацоўніцтва: Расія ўцягнула суседа ў крызіс 1998 году, звязаны з абвалам рубля, але, урэшце, дазволіла яму і невялікі ўздым. Ці дойдзе да ўз'яднання, залежыць ад Масквы. Там не надта зацікаўлены браць на сябе цяжар беднае краіны пасля таго, як Расіі самой ледзьве ўдалося выйсці з глыбачэзнага крызісу. Масква, тым не менш, працягвае прадаваць падупаламу суседу нафту і газ па зніжаных коштах. Узамен за гэта расійская нафта і газ ідуць праз беларускія трубаправоды задарма.

Прыватызацыя, якая не адбылася

Калі распаўся Савецкі Саюз, Беларусь лічылася самай прагрэсіўнай з усіх савецкіх рэспублік. Сельская гаспадарка вырабляла гэтулькі прадукцыі, што яе хапала не толькі беларусам. Аднак распад дзяржавы неўзабаве паставіў прамысловасць на калені. Сельская гаспадарка дагэтуль можа забяспечваць краіну харчамі, аднак выжывае яна, як і прамысловасць, толькі дзякуючы дзяржаўным датацыям. Неправедзеная прыватызацыя зрабіла прадпрыемствы нерэнтабельнымі, як ніколі раней. Летась валавы ўнутраны прадукт так і застаўся ніжэйшым за ўзровень 1990 году. Тады ён складаў 35,2 мільярда даляраў ЗША. Рост эканомікі ў мінулым годзе склаў 6%, за першыя дзевяць месяцаў 2001 году – 3%. У параўнанні з іншымі краінамі Усходняй Еўропы – гэта сціплыя паказчыкі.

Драматычная сітуацыя: бальшыня беларусаў атрымала яшчэ за савецкім часам выдатную адукацыю. Але паколькі з абраннем Лукашэнкі на прэзідэнта краіна апынулася ў ізаляцыі, ім застаецца сядзець макам на сваіх ведах. Беспрацоўе паводле афіцыйнае статыстыкі невялікае: урад дае лічбу 2,3%. Але, згодна з ацэнкамі Міжнароднага валютнага фонду, прыхаванае беспрацоўе складае 10%.

Шмат хто з беларусаў робіць проста няпоўны працоўны дзень, і гэта пры тым, што сярэдняя месячная зарплата складае 100 нямецкіх марак. У тым, што такая сітуацыя можа змяніцца ў бліжэйшы час, шмат хто з назіральнікаў сумняецца. Яны кажуць: пакуль Лукашэнка не стане на курс лібералізацыі, у эканамічным становішчы краіны мала што зменіцца.

Міхаэль БАЎХМЮЛЕР
Sueddeutsche Zeitung
(Германія)

Хто давёў да самагубства Андрэя Зайцава?

Заканчэнне, пачатак на стар.3

Андрэй: *«Я проста кажу апошні раз, калі захочаце са мною сустрэцца, толькі праз позву, праз ваша аддзяленне Камітэту дзяржаўнай бяспекі. Афіцыйна».*

Супрацоўнік: *«Абавязкова. А чаго гэта ты так? Кансультаваўся з кім-небудзь?»*

Андрэй: *«Ды не, не кансультаваўся. Проста мне ўжо ўсё надакучыла. Я не хачу здаваць сваіх».*

Супрацоўнік: *«Не хочаш здаваць сваіх? А ты хіба кагосьці здаваў?»*

Андрэй: *«Не! І не хачу!»*

Супрацоўнік: *«Дык можа сустрэнемся, пагутарым? Чаго ты? Цябе ніхто не будзе хапаць. Нічога. Што ты так палохаешся? На якой падставе?»*

Андрэй: *«Ну, а навошта? Навошта сустракацца, гутарыць?»*

Супрацоўнік: *« Ці ты не мужык? Ты за свой «базар» не адказваеш? Я табе кажу: давай сустрэнемся, а ты сустракацца не хочаш».*

Андрэй: *«А якая мэта сустрэчы? Навошта нам сустрэч...»*

Зайцаў не дагаварыў. З тэлефоннай трубкі пасыпаліся цынічныя абразы, брыдкаслоўе.

Услед за гэтым, пэўна, каб нейк згладзіць непрыемную частку размовы, супрацоўнік аднекваўся ад пагрозаў: «...пагутарылі ў ваенкамаце міла», «А пагражаць табе я нічога не пагражаў». Прыканцы ўжо ў больш жорсткай форме ўпартасць раіў: «Вось табе паўгадзіны, сядзь і падумай. Я табе болей тэлефанаваць не буду. Я табе шчыра кажу. Рабі свае вывады, дарагі мой... Усё! Паўгадзіны табе даю! Пакуль».

Хутка пасля згаданай тэлефоннай размовы Андрэй Зайцаў падпісаў адмысловую заяву ў Гомельскае аддзяленне Беларускага Хельсінкскага Камітэту: «...заяўляю, што на мяне быў зроблены маральны ціск з элементамі шантажу з боку старэйшага лейтэнанта УКГБ па Гомельскай вобласці Еўсігнеева Алеся Віктаравіча з мэтай прыцягнення мяне да супрацоўніцтва з КГБ у якасці сакрэтнага супрацоўніка для атрымання інфармацыі пра грамадска-палітычныя арганізацыі Рэспублікі Беларусь».

Сустрэча ў ваенкамаце мела працяг. «Далей, – сказана ў заяве Зайцава ў аддзяленне БХК, – Еўсігнееў мне неаднаразова тэлефанаваў дадому, шантажаваў, прызначаў сустрэчы. На дзвюх сустрэчах я прысутнічаў, ад астатніх адмовіўся. Сустрэчы адбываліся на адным і тым жа месцы: парк імя Луначарскага – каля ўваходу на танцпляцоўку. Першая сустрэча была 3.XII. 2001 у 15.00. Другая сустрэча была ў тым самым месцы 6.XII.2001 у 18.00. Падчас гэтых сустрэч ён паведаміў мне ўсю інфармацыю пра маіх бацькоў і пра маіх знаёмых, сказаў, што пра мяне і маіх сваякоў яны ведаюць усё і могуць у любы момант зламаць ім жыццё... Бачачы маю ўпартасць і нежаданне супрацоўнічаць з КГБ, вышэй названы старшы лейтэнант Еўсігнееў даў мне зразумець, што будзе сфабрыкавана папера пра маё нібыта супрацоўніцтва з КГБ».

Андрэй абгрунтавана лічыў, што ўсё гэта супярэчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, міжнародным нормам і парушае ягоныя правы.

Як жа адрэагавала на лёс Андрэя Зайцава Гомельскае ўпраўленне КГБ?

З начальнікам УКГБ Анатолем Цакуном адносна вярбоўкі Зайцава і наяўнасці запісу ягонай размовы з супрацоўнікам пад прозвішчам Еўсігнееў Алесь мне ўдалося пагутарыць па тэлефоне 19 снежня. Тады Андрэй быў яшчэ жывы.

– Еўсігнееў? – здзівіўся палкоўнік Цакун. – Я толькі ведаю артыста Еўсігнеева. Супрацоўніка з такім прозвішчам у нас няма.

Гэта вымусіла звязацца па тэлефоне з Андрэем Зайцавым. Ён пацвердзіў, што прозвішча вярбоўшчыка менавіта Еўсігнееў, а завуць яго – Алесь Віктаравіч. Як сцвярджаў Зайцаў, ён уласнымі вачыма бачыў пасведчанне.

У пятніцу, 21 снежня, у другой палове дня Анатоль Цакун ужо ведаў пра трагедыю на вуліцы Чкалава. Падчас гутаркі начальнік УКГБ пацвердзіў, што згаданы Зайцавым тэлефон 521-53-29 ва ўпраўленні ёсць, аднак няма супрацоўніка з прозвішчам Еўсігнееў Алесь Віктаравіч. У супрацоўніка Алеся, за кім значыцца згаданы тэлефон, зусім іншае прозвішча.

Начальнік УКГБ схільны лічыць, што мае месца нейкая правакацыя. Больш таго, як сказаў Анатоль Цакун, супрацоўнікі УКГБ не экіпіраваны ні кайданкамі, ні пейджэрамі.

– Я ў любым выпадку, – заявіў палкоўнік Цакун, – калі хтосьці карыстаецца падробнымі пасведчаннямі УКГБ, уступае ў розныя зносіны, канечне, разбірацца буду.

На другі дзень пасля нашай размовы Андрэя Зайцава хавалі на Рандоўскіх могілках абласнога цэнтру.

Напачатку 16 гадзіны труну з целам Андрэя Зайцава прывезлі ў двор дому № 51 для цырымоніі развітання.

Аднак самае непрадбачанае чакала пахавальную працэсію менавіта на Рандоўскіх могілках. Рытуальная фірма «Рэквіем», якая займалася пахаваннем Андрэя Зайцава, не выкапала да вечара магілы. Амаль тры гадзіны пры святле аўтамабільных фараў гомельскія паплечнікі Зайцава дапамагалі рабочым дзяўбсці ламамі прамерзлы дол.

Труну з целам Андрэя Зайцава з цяжкасцю апусцілі ў прамерзлую магілу. Стылы дол не хацеў прымаць такое маладое жыццё.

Анатоль ГАТОЎЧЫЦ,
Гомель

«Зубр» пратэстуе супраць вярбоўкі

Рух негвалтоўнага супраціву «Зубр» правёў 27 снежня акцыю ў знак пратэсту супраць давядзення да самагубства гомельскага актывіста руху Андрэя Зайцава.

На прэс-канферэнцыі, якая прайшла перад акцыяй, прыводзіліся шматлікія пацверджанні таго, што выпадак з Зайцавым не адзінкавы, што ідзе спланаваная кампанія па вярбоўцы актывістаў разнастайных моладзевых арганізацый.

Цімафей Дранчук распавёў гісторыю таго, як яго апошнія два месяцы спрабавалі ўгаварыць працаваць са спецслужбамі, прапаноўваючы яму грошы і пагражаючы тым, што ведаюць усё яго асабістае жыццё і калі трэба, яно стане вядомае ўсім, і гэтак далей.

Дарэчы, падчас прэс-канферэнцыі каля ўваходу ў пад'езд, дзе яна праходзіла, знаходзілася каля пятнаццаці прадстаўнікоў АМАПу і людзей у цывільным.

Пасля журналістаў запрасілі на акцыю, якая прайшла ля ганка Камітэту дзяржаўнай бяспекі. Больш за 20 актывістаў руху сталі з партрэтамі Зайцава каля цэнтральнага ўваходу ў будынак Камітэту дзяржаўнай Бяспекі і прастаялі так дзесяць хвілін. Нягледзячы на з'яўленне супрацоўнікаў міліцыі, затрыманняў не было. Падобная акцыя мелася прайсці і ў Гомелі, а пасля «зубры» плануюць правесці яе па ўсіх гарадах Беларусі. Праблема вярбоўкі маладых людзей, паводле словаў прадстаўнікоў руху, мусіць стаць праблемай нацыі.

Віктар СЕВЕРЦАЎ

Самы помны Новы год

Перадсвяточныя згадкі

На пытанне, які ў іхнім жыцці самы помны Новы год, ці адзначалі раней і ці адзначаюць яны зараз Каляды, нам адказалі некалькі вядомых у краіне асобаў.

Яніна КАРОЛЬЧЫК, алімпійская чэмпіёнка па штурханні ядра, лепшая спартсменка 2001 году ў Беларусі:

— Два гады таму мы з дзяўчатамі з спортінтэрнату «Дынама», у якім я тады жыла, сустракалі Новы год вельмі весела, а пасля ішлі на гарадскую ёлку і яшчэ доўга хадзілі па святочным начным горадзе.

Я сама каталічка, і зараз святкую Нараджэнне Хрыстова, і пры СССР святкавала, прычым для мяне гэтае свята значна больш важнае, чым Новы год. Мае бацькі-каталікі так мяне выхавалі, у такіх традыцыях.

Міхаіл ПАДГАЙНЫ, міністр інфармацыі:

— Я ж вырас у вёсцы, а там Каляды заўсёды адзначалі. І калядавалі вечарамі, і брамкі ў дзяўчат за ваколіцу адносілі. А Новы год найбольш запомніўся апошні. Мінулы. Выбраліся ўсёй сям'ёй на дачу, сустракалі міленіум каля жывой ёлкі.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ, віцэ-спікер Вярхоўнага Савета:

— У 60-ых мы са стрыечным братам перад Новым годам паехалі ў лес, каб ёлку прывезці, ды заблукалі. Вярнуліся дадому з прыгодамі толькі аб 11-ай гадзіне, калі нас не чакалі ўжо. Было весела. 2000 год я сустракаў у Вашынгтоне. І там я бачыў, як насупраць Капітолія ўсталёўвалі, як мы з сябрам жартавалі, зорку ўзыходзячага капіталізму. Я вырашыў, што туды ні глядзець, ні святкаваць не пайду, бо гэта дужа нагадвала нашыя камуністычныя аздобы. Хоць тэхнічна было зроблена значна-значна лепей. Таму я сядзеў і сустракаў Новы год у кватэры, якую здымаў. Што да Калядаў, то пакуль была жывая бабка, яна іх адзначала, потым маці пераняла, цяпер – сястра. Штогод Каляды па-беларуску – з абрусам, з сенам, і толькі посная ежа: кісель, квас, селядзец, рыба, аладкі. У мяне дома такога не бывае, але Каляды для мяне – вельмі вялікае свята.

Эдуард МАЛАФЕЕЎ, галоўны трэнер зборнай Беларусі па футболе:

— Самыя памятныя ў мяне ўсе Новыя гады пачынаючы з 1988 года, калі 31 снежня ў мяне нарадзіўся ўнук. З таго часу ўсе навагоднія святы ператварыліся ў простыя сямейныя, цёплыя святкаванні, кожнае з якіх прыемнае па-свойму.

Цяпер я, безумоўна, адзначаю Каляды, як і раней, але тады гэта было не так гучна. Мая бабуля заклала звычай святкавання праваслаўных Калядаў у сям'і, але гэта хутчэй даніна традыцыі, чым святкаванне. Я лічу, Бога заўсёды патрэбна трымаць у душы, не зважаючы ні на што. Я сам вельмі набожны чалавек.

Рыгор БАРАДУЛІН, вядомы паэт і пісьменнік:

— Усе самыя памятныя тыя, што праведзеныя дома, з мамай. Тыя гады, калі помню сябе малым, тады была мая мама, мая малая радзіма, чыстая, бялюткая... Уражлівыя першыя пасляваенныя гады, першая ёлка, самаробныя цацкі, першая ўрачыстасць, радасць пасля вайны. Каляды адзначалі па ўсіх традыцыях. Я ж сам з Полаччыны, дзе карані паганства самыя глыбокія. Увогуле беларускую нацыю называюць і цяпер хрышчонымі паганцамі. У гэтае свята клалася сена на стол, пакрывалася абрусам. Звычайна ў гэты час, як нейкі цуд, цялілася карова, малако свежае было... Я быў настолькі захоплены святам, здавалася, вось падыду да ясляў, а там Хрыстос маленькі ляжыць.

Лявон ВОЛЬСКІ, вядомы музыка, саліст гурта «НРМ»:

— Такіх гадоў было некалькі. Два гады таму адзначалі на Мядзельшчыне ў кампаніі блізкіх людзей. Глухая вёсачка. Нязвыкла: няма гарадскога шуму, тлуму, паўсюль ціха, спакойна. Каталіся на лыжах, карацей, актыўна адпачывалі. Самы экстрэмальны — 94 год: вырашылі сустрэць Новы год з кампаніяй за горадам пад елачкай. Праўда, хацелі паспець на апошнюю электрычку. Прыехалі, адзначылі. А прыйшоўшы на станцыю, даведаліся, што цягнік той адмянілі. Вось так усю ноч і прагадалі на станцыі да ранку, ад станцыі да станцыі.

Каляды — гэта сямейнае свята, рэлігійнага характару. Новы год — больш свецкае, для моладзі, у Польшчы яго называюць Сільвестрам. Каляды пачалі адзначаць больш грунтоўна, калі прыйшла перабудова. А раней адзначалі ў нетрадыцыйнай вельмі форме.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ, легендарны гандбаліст, цяпер памочнік галоўнага трэнера нацыянальнай зборнай:

— Самая памятная сустрэча Новага году – з 1996-га на 1997-мы. Тады я сустрэў сваю будучую жонку. Гэта была для мяне найбольш шчаслівая падзея ў жыцці.

Святкаванне Калядаў, усіх іншых святаў у мяне было немагчымае па той простай прычыне, што, прыкладам, 2 студзеня ў нас заўсёды пачынаюцца зборы ў Стайках, так што максімум святкавання – келіх шампанскага – і спаць, бо рэжым. Адзіныя святы, якія нам давалі хоць неяк адзначыць у часы СССР, калі я актыўна гуляў у гандбол, былі Новы год і 8 сакавіка.

Полацкую Сафію перадаюць РПЦ

Камітэт у справах рэлігіі пры Савеце міністраў выступіў з афіцыйнай прапановай: да 1 сакавіка наступнага году перадаць полацкі Сафійскі сабор Расейскай Праваслаўнай Царкве.

Маскоўскі патрыярхат у асобе Патрыяршага экзарха ўсяе Беларусі Філарэта ўжо не першы год дамагаецца перадачы сабе славутага храму. Есць, аднак, некалькі сур'ёзных чыннікаў, якія не дазваляюць гэтага зрабіць.

Першае, з юрыдычнага гледзішча Сафійскі сабор не з'яўляецца праваслаўным храмам — гэта грэка-каталіцкая бажніца, збудаваная ў сярэдзіне XVIII стагоддзя на рэштках узарванага расейскімі войскамі старажытнага храму. Другое, у саборы месціцца найлепшая ў краіне канцэртная заля і археалагічны музей. Ну, і трэцяе — перадача сабору адной з канфесіяў выкліча грамадскія забурэнні ды міжканфесійныя канфлікты, тым болей, што свае правы ў гэтым плане адстойваюць і полацкія грэка-каталікі.

Можна смела прадказаць, што з перадачай храму Маскоўскай патрыярхіі Полацк пазбудзецца сваёй галоўнай культурніцкай дамінанты; інтэр'ер храму найвідавочна будзе перапланаваны паводле праваслаўных канонаў і з яго прыбяруць арганы — унікальны інструмент, які быў створаны чэшскімі майстрамі адмыслова для Сафійскага сабору.

За шаснаццаць гадоў свайго існавання канцэртная заля Сафіі сталася ведамая далёка за межамі Беларусі; тут штогод ладзіліся музычныя фэсты з удзелам найлепшых еўрапейскіх музычных калектываў і выканаўцаў, а маэстра Співакоў назваў акустыку Сафійскага сабору адной з найлепшых у свеце. Якім бы ні было рашэнне ўладаў, апошняе слова тут павінны сказаць полацкая грамадскасць і тыя людзі, якія пры канцы 1970-х задарма, вольным часам, працавалі на адбудове зганьбаванага бальшавікамі храму. Як сведка той адбудовы мушу сказаць, што ніводнага з тых, хто патрабуе сёння аддаць сабор Маскоўскай патрыярхіі, там не было.

Вінцэсь МУДРОЎ
Радыё «Свабода»

Калядная канферэнцыя

У Оршы прайшла навукова-краязнаўчая канферэнцыя, традыцыйна прымеркаваная да даты надання гораду Магдэбургскага права ў снежні 1620 году.

Змест дакладаў і паведамленняў, з якімі выступілі музейшчыкі ды краязнаўцы з гораду і раёну, прыкладна пароўну падзяліўся паміж тэмамі Вялікай Айчыннай вайны, этнаграфіі і фальклору, творчасці славутых землякоў ды аховы архітэктурных помнікаў. Апошняя тэма прагучала ў Оршы надзвычай актуальна ў святле апошняй у гэтай справе пастановы ўраду, які пазбавіў статусу помнікаў і, адпаведна, клопату дзяржавы будынкі, пастаўленыя пад ахову рашэннямі мясцовых органаў улады. У выніку ў Оршы засталося толькі сем афіцыйна прызнаных помнікаў архітэктуры. Як гэта часта апошнім часам бывае, нечаканa прынятае рашэнне цэнтру выклікала сур'ёзныя праблемы на месцах. У прыватнасці, Занальны дзяржаўны архіў у Оршы, які праводзіць зараз грунтоўную рэканструкцыю свайго будынка, былога кляштара трынітарыяў XVIII стагоддзя, можа мець складанасці з разлікамі па каштарысах з-за іншага парадку налічэння падатку на дабаўленую вартасць. Комплекс калегіума езуітаў, на рэстаўрацыю якога ўжо падрыхтаваная дакументацыя, болей не лічыцца помнікам архітэктуры і, значыць, не падлягае рэстаўрацыі. Жылы будынак кляштара францысканцаў і шмат іншых помнікаў таксама страцілі дзяржаўную ахову да той пары, пакуль не будуць падрыхтаваныя новыя спісы для зацвярджэння Саветам міністраў. Паводле словаў намесніка старшыні Аршанскага гарадскога фонду аховы помнікаў Віктара Лютынскага, пастанова ўраду патрабуе сабраць прапановы з месяцў па новых спісах архітэктурных помнікаў да 14 снежня, але цэнтральныя ўлады не спяшаюцца дасылаць у Оршу інструкцыі ды формы для іх складання.

Міхал ЧАРВІНСКІ

ДАТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЁСЫ

28 снежня

1879. У Шатландыі абрынуўся мост праз раку Тай, па якім ехаў цягнік Эдынбург—Дандзі. У ледзяной вадзе знайшлі 90 трупаў.

1926. Памёр ад лейкеміі і запалення крыві аўстрыйскі паэт Райнер Марыя Рыльке. На надмагіллі паэта выбіты загадкавы надпіс — радок з ягонага верша: «О ружа, узнёслая супярэчнасць, жаданне быць нічыйным сном праз усе стагоддзі» (хвароба Рыльке пачалася з таго, што параніў пальцы аб шыпы, калі зразаў у садзе ружы).

1991. Урад Беларусі прыняў пастанову пра «лібералізацыю» (вызваленне з-пад дзяржаўнага кантролю) цэнаў на спажывецкія тавары.

29 снежня

1766. Нарадзіўся вынаходнік непрамакальнае вопраткі шатландскі фізік Чарльз Макінтош.

1816. Нарадзіўся нямецкі фізіёлаг Карл Людвіг, вынаходнік крывянога гадзінніка, якім можна мераць хуткасць бегу крыві ў целе.

1896. Нарадзіўся выбітны мексіканскі мастак-манументаліст Давід Сікейрас. Лічыў, што «мастак павінен быць найперш грамадзянінам, павінен жыць жыццём свайго народа». У 1940 г. наладзіў няўдалы замах на жыццё Троцкага.

1911. Сунь Ятсен абраны першым прэзідэнтам Кітая.

1921. На Усебеларускім з'ездзе паляўнічых у Мінску заснаваны Беларускі паляўнічы саюз (з 1955 г. — Беларускае таварыства паляўнічых і рыбаловаў).

1936. Беларускія ўлады арыштавалі і саслалі ў канцлагер пробашча Камена-Губінскага касцёла Я.Барадзюла, які адмовіўся быць іхнім сакрэтным агентам. Калі праз 5 гадоў ксёндз вярнуўся і стаў пробашчам віцебскіх касцёлаў св.Антонія і св.Барбары — яго зноў арыштавалі, і так паўтаралася некалькі разоў. Дазвол замацоўваць пастырскай дзейнасцю Барадзюля атрымаў толькі ў 1978 годзе.

1951. У ЗША з'явіўся ў продажы кампактны (транзістарны) пратэз вуха.

1986. На эміграцыі памёр улюбёны кінарэжысёр савецкіх інтэлектуалаў Андрэй Таркоўскі. Найлепшым стымулам для творчай думкі лічыў цэнзуру, а галоўнай перашкодаю — клопат пра грошы.

30 снежня

1905. Царскія войскі падчас разгону сялянскага бунту ў вёсках Опаль і Лядавічы (Іванаўскі раён) забілі 5 і цяжка паранілі 6 чалавек.

1916. Змоўшчыкі забілі фаварыта царскае сям'і Рыгора Новых, больш вядомага пад мянушкаю Распуцін, якую атрымаў за распусныя паводзіны. Адной з прычынаў замаху было тое, што гэты «шэры кардынал» намаўляў цара спыніць вайну і заключыць саюз з Германіяй. Распуцін прадказаў, што следам за ім загіне ўся дынастыя Раманавых — і не памыліўся.

1941. Куба і дробныя цэнтральнаамерыканскія краіны абвесцілі вайну Германіі, Японіі і Італіі.

1975. У вёсцы Жупраны Ашмянскага раёну ўсталяваны помнік Францішку Багушэвічу.

1976. Нарадзіўся старшыня Маладога Фронту, «ды-джэй Адраджэння» Павел Севярынец.

31 снежня

1491. Нарадзіўся французскі навігатар Жак Карцье, які адкрыў Канаду і заснаваў Манрэаль.

1911. Марыя Складоўская-Кюры атрымала другую Нобелеўскую прэмію (па хіміі; першая была па фізіцы). Памерла ў 1934 г. ад наступстваў апраменьвання: яна амаль голымі рукамі перапрацавала 11 тонаў руды, каб атрымаць крапельку новага металу радыя, у 3 млн. разоў больш радыеактыўнага за ўран.

1950. Найвышэйшай навагодняй хваінаю была ёлка, усталяваная перад Наргейцкім гандлёвым цэнтрам у Сіэтле: яе вышыня дасягала 67,37 метра.

1979. У гэтым годзе Беларусь паводле аб'ёму прамысловае вытворчасці перасягнула Аўстрыю, Балгарыю, Венгрыю.

1985. Дзяўчынцы Трэйсі Нельсан, якая нарадзілася ў Чэстэрфілдзе (Англія), бацькі вырашылі даць рэкордную колькасць іменаў — 140. Улады адмаўляліся запісваць усе іх у пасведчанне аб нараджэнні, але праз год усё ж пагадзіліся запісаць іх у асобным дакуменце.

1 студзеня

1432. Папа рымскі Яўген IV увёў у афіцыйныя дакументы касцёлу перанятае неўзабаве і цывільнымі ўладамі еўрапейскіх краінаў летазлічэнне «ад Нараджэння Хрыстовага» (раней гады лічыліся «ад стварэння свету»).

1592. У Беларусі і астатніх землях Рэчы Паспалітай былі ўведзены грыгарыянскі каляндар («новы стыль»). Год атрымаўся на 10 дзён карацейшы за звычайныя.

1877. Англійская каралева Вікторыя ўкаранавалася тытулам імператара Індыі.

1881. Доктар Джон Ватсан пазнаёміўся з Шэрлакам Холмсам.

1912. Нарадзіўся Кім Філбі, знакаміты савецкі шпіён у брытанскіх спецслужбах.

1916. Фельдмаршал фон Гіндэнбург выдаў дэкрэт аб прызнанні беларускае мовы адною з афіцыйных на тэрыторыі Заходняе Беларусі, занятай германскім войскам.

1942. Прадстаўнікі 26 краінаў падпісалі ў Вашынгтоне Дэкларацыю Аб'яднаных Нацыяў (Атлантычную хартыю), дзе прысягнулі бескампрамісна змагацца з фашызмам.

1986. Да Еўрапейскай эканамічнай супольнасці далучыліся Іспанія і Партугалія. Насельніцтва краін «Агульнага рынку» дасягнула 315 млн. чалавек.

2 студзеня

1635. Кардынал Рышэльэ заснаваў Французскую акадэмію, прызначэннем якой быў нагляд за чысцінёю дзяржаўнае мовы.

1907. Першы прыклад кінацэнзуры, якую ўвяла мэрыя Чыкага. Усе новыя фільмы мусіў спачатку праглядаць шэф паліцыі. Ён, у прыватнасці, забараніў паказ стужкі «Макбет» паводле п'есы Шэкспіра з матывіроўкаю, што «нельга паказваць імітацыю мастацтва за 5 цэнтаў».

1947. Прайшоў першы штучны дождж. Нарадзіў яго сухі лёд, раскіданы з самалёта ў аблоках над Аўстраліяй, у ваколіцах Сіднея. За некалькі гадзінаў на плошчы 80 кв. км выпала 12 мм асадкаў.

3 студзеня

1492. У Нюрнбергу быў зроблены першы глобус (спраектаваў яго купец Марцін Бехайм, які хацеў падахвоціць сяброў прафундаваць экспедыцыю ў Кітай).

1882. Амерыканец Шулер Вілер вынайшаў электравентылятар.

1967. У шпіталі памёр Джэк Рубі, забойца Лі Харві Освальда, які, паводле афіцыйнай версіі, застрэліў прэзідэнта Кенедзі. Раней пры сумнеўных абставінах памерлі ягоны адвакат, некалькі сталых наведвальнікаў ягонага бара, капітан паліцыі, які ўдзельнічаў у арышце і Рубі, і Освальда, — агулам трыццаць чалавек, якія ведалі аднаго ці другога забойцу.

1992. Дзяржаўным гербам Украіны быў зацверджаны Трызуб — герб Кіеўскага княства і Украінскай Народнай Рэспублікі.

Падрыхтаваў Юрась БАРЫСЕВІЧ

Радзіма Дзеда Мароза

Мноства людзей упэўненыя, што радзіма Санта-Клаўса, а па-нашаму — Дзеда Мароза, — Лапландыя. Расіяне, якім не надта падабаецца такі замежны адрас, некалькі гадоў таму пастанавілі, што Дзед Мароз мае сталую прапіску ў вёсцы на Валагодчыне. Беларускія нацыянальна свядомыя грамадзяне лічаць, што родны кут дзеда Мароза — у гушчарах Белавежскай пушчы.

Аднак ёсць нямала людзей, якія думаюць, што радзіма Дзеда Мароза знаходзіцца ў цяперашняй Турцыі ў горадзе Ізміры. Пад уплывам хрысціянскіх легендаў яны лічаць, што Дзед Мароз меў прататыпам ізмірскага епіскапа Мікалая, які жыў у 4-ым стагоддзі. У хрысціянскім свеце ён вядомы як святы Мікола Угоднік. Праваслаўная царква лічыць св. Мікалая апекуном падарожнікаў, а каталікі шануюць гэтага святога як нябеснага апекуна дзяцей. Пры жыцці св. Мікалай набыў вядомасць сваёй шчодрасцю і любоўю да малых. Ён, калі надаралася магчымасць, адорваў бедных дзяцей, а часта таямніча клаў свае падарункі на акно. Адсюль, згодна легендзе, і пайшла традыцыя калядных падарункаў.

У Амерыку Санта-Клаус патрапіў з еўрапейскімі эмігрантамі. У Нідэрландах яго называюць Сандэрклас, у Францыі — Пэр-Наэль, у Італіі — Бабо Натале, у Чэхіі — Дзед Мікулаш, у нас таксама Дзеда Мароза ведаюць і пад імем Дзед Мікалай.

Лапландыю як месца жыхарства Санта-Клаўсу прыпісалі ў 1925 годзе журналісты, дадаўшы яму ў памагатыя жонку і сяполку эльфаў. Цяпер на ўсходзе Фінляндыі, у доме Санта-Клаўса, ужо звычна прымаюць лісты ад дзяцей з розных краінаў свету, і сучасныя эльфы адказваюць на іх праз камп'ютэр і стараюцца выканаць дзіцячыя пажаданні.

Д. М.

Лісты да чароўнага барадача

Набліжэнне навагодніх святаў штодзень прыносіць на Галоўпаштамт у Мінску звыш 500 новых лістоў на імя Дзеда Мароза ад малых і дарослых. 31 снежня іх колькасць пераваліць за 20 тысяч. Усе яны будуць захоўвацца ў архіве каля аднаго году, а потым іх выкінуць.

Багата дзяцей, якія вераць у чароўнага Дзеда, які прыходзіць толькі адзін раз на год і пакідае падарунак пад ёлкай, жадаюць неяк паведаміць яму, што даспадобы, — каб аблегчыць барадатаму старому нялёгкі працэс выбару падарункаў. Самыя прадбачлівыя малыя загадзя паклапаціліся распавесці Дзеду Марозу, чаго яны жадаюць ад яго атрымаць на навагоднія святы, мусіць, даючы час чараўніку знайсці патрэбны падарунак. Першыя такія лісты пачалі прыходзіць на Галоўны паштамт яшчэ летам. А ужо з лістапада яны перапаўняліся ў няспынны і трывалы паток дзіцячых спадзяванняў, жальбаў, нязбыўных мараў і просьбаў. Усе лісты з назнакай «Дзеду Марозу» спачатку адсартоўваюцца ад агульнай пошты, а потым «Снягуркі», супрацоўніцы аддзелу эксплуатацыі паштамта, у свой уласны час іх чытаюць. Большасць малых традыцыйна просіць у сваіх лістах ад Дзеда Мароза падарункі: паводле подыху часу шмат хто замаўляе камп'ютэры, гульнёвыя прыстаўкі і дыскі. Некаторыя дзеці распавядаюць Дзеду Марозу пра свае беды і пра беды сваіх бацькоў і з надзеяй на цуд просяць, каб той дапамог адужаць маці, «заказдзіраваў» ад алкаголю бацьку ці даслаў цёплую куртку, бо ўзімку яму вельмі халодна, а ў бацькоў на яе не стае грошай.

Лістоў такога кшталту, як прызнаюцца супрацоўнікі аддзелу эксплуатацыі Галоўпаштамта, шмат, але сваімі сродкамі паштамт такім дапісчыкам памагчы не можа. Самае вялікае, што ён можа для іх зрабіць, — гэта, каб падтрымаць веру ў Дзеда Мароза, адаслаць 100 дзеткам у падарунак да святаў віншавальныя камплекты ад Дзеда Мароза па 2 тысячы кожны. Для значнейшых падарункаў патрэбныя фундатары, аднак знайсці іх, як высветлілася, у нашай краіне вельмі цяжка.

Створанае ў мінулым годзе дабрачыннае таварыства «Дзед Мароз», за кошт якога дзеці маглі б атрымліваць падарункі ад імя самога Дзеда Мароза, сутыкнулася з абыякавасцю да дзяцей у грамадстве. З дзвацці зваротаў штодзень да прадстаўнікоў бізнесу аб грашовай падтрымцы — звычайна дзвацца адмоваў. Мабыць, са сталеннем у дарослых неяк сціраюцца ўласныя дзіцячыя спадзяванні на цуд, які абавязкова мусіць здзейсніцца ў навагоднюю ноч.

Алена ЛАБАНАВА

Небяспечныя Санта-Клаўсы

Навагодні строй заходнееўрапейскага Дзеда Мароза спрыяе благім задумам розных аферыстаў. З барадой і ў чырвонай шапцы яны смяюцца. Найсвяжэйшы прыклад даў амерыканскі горад Сан-Дыега, дзе ў ролі прагнага да грошай Санта-Клаўса выступіў былы паліцэйскі афіцэр, 36-гадовы Рудольф Баша. Следчыя лічаць, што менавіта ён увайшоў у будынак банку з белай штучнай барадой, у чырвонай куртцы і чырвоным каўпаку Санта-Клаўса. Не скарыстоўваючы зброі, фальшывы Дзед Мароз падаў касіру запіску з патрабаваннем выдаць яму грошы гатоўкай. Перапужаны касір адразу выканаў патрабаванне. Пакінуўшы будынак, «дзядуля» кінуўся наўцёкі. За ім паімчаў ахоўнік, але хутка злачынца знік сярод натоўпу. У небе былі ўзняты паліцэйскі верталёт, які высачыў рабаўніка, і праз колькі хвілін небяспечнага «Санта-Клаўса» затрымалі.

Такі ж самы сцэнар скарыстаў «Санта-Клаўс» у Вялікабрытаніі, у горадзе Істкота. Ён у адпаведным святочным адзенні ўвайшоў у банк і, пагражаючы рэвальверам, прымусіў касірку аддаць яму ўсю гатоўку. Пасля чаго паспяхова знік у невядомым кірунку. За інфармацыю аб месцазнаходжанні злачынцы абяцчана ўзнагарода ў памеры 15 000 фунтаў стэрлінгаў. Але паліцыя сумняваецца, што гэта дапаможа арышту «Санта-Клаўса».

С. К.

Рознае свята

Што робяць і ядуць на Раство і Новы год розныя народы

На сутыку двух гадоў беларусы пускаюцца ў святкаванні амаль на тры тыдні запар – з 25 снежня да 14 студзеня: Раство каталіцкае, Новы год, Раство праваслаўнае, стары Новы год. І асаблівае розніцы паміж тым, як падчас іх бавяцца і якіх трымаюцца звычаяў, няма. Што з году ў год адбываецца гэтымі днямі ў Мінску? Шампанскае і гарэлка, потым – гарэлка і гарэлка, тазік салату «Аліўе», які стаўся сапраўдным сімвалам савецкага Новага году. Ад народных традыцыяў, ад Калядаў застаўся пшык. Бывае, бацькі, што памятаюць калядныя забаўкі і завядзёнкі (усё ж з вёскі амаль усе павыходзілі), падвучаць дзяцей пакалядаваць, і малыя проста ходзяць па суседзях і збіраюць цукеркі.

Як святкуюць у свеце? У Еўропе галоўнае – гэта Раство, Новы год – збольшага проста дата каляндарнае змены двух гадоў. З народзінамі Хрыстовымі тут віншуюць паштоўкамі кожнага сябра, сваяка, знаёмца. Некаторыя сем'і адсылаюць болей за сотню такіх святочных паштовак: на іх падпісванне траціцца цэлы вечар. Традыцыя гэтая пайшла з Англіі ў сярэдзіне 19-га стагоддзя. Падарункі малыя еўрапейцы, у адрозненне ад беларускіх дзяцей, шукаюць не пад ёлкай, а ў панчохах і чараўіках. Цэлую ёлку могуць і не ставіць, замест гэтага – у кожным пакоі развешваюць яліновыя лапкі. Дарэчы, ёлкі ў Еўропе пачалі ставіць на Раство ў 16-ым стагоддзі. Па адной з версіяў, першым гэта зрабіў у 1513 годзе Марцін Лютэр.

Натуральна, што ў кожнага народа свету ёсць свае адметныя традыцыі, як бавіць час на Раство або Новы год.

У В'етнаме на Новы год дорацьадзін аднаму персікавыя галінкі, гадзінамі сядзяць пры вогнішчы і распавядаюць розныя гісторыі. У Бірме заведзена абліваць, прычым не сімвалічна, а сапраўднымі фантанамі: дзеля гэтага тут на Новы год загадзя рыхтуюць усё, што трэба – ад самага рознага посуду да помпаў. За адзін дзень на такое ачышчэнне выдаткоўваецца столькі вады, колькі хапіла б на месяц цэламу Мінску. У Гвінеі 1 студзеня прынята вадзіць па вуліцах сланоў. А ў Японіі самым ранкам першага дня Новага году ідуць глядзець, як узыходзіць сонца. У Бразіліі ў акіян пускаюць драўляныя лодачкі са свечкамі і загадваюць жаданні: чым даўжэй свечка будзе гарэць, тым болей шанцаў, што жаданне спраўдзіцца. На Кубе апоўначы кілішкі напаўняюць звычайнай вадой і выліваюць іх за вокны. Гэтак праводзяць прамінулы год. Яшчэ на гэтай выспе з кожным ударам гадзінніка, які б'е дванаццаць разоў, з'ядаюць па вінаградзіне. У Балгарыі за святочным сталом на 180 секунд гасяць святло. Гэтыя тры хвіліны тут называюць «хвілінамі пацалункаў». У Румыніі ў пірог запякаюць розныя дробныя рэчы ад манетак да перцу. Што табе дастанецца, такі і год будзе.

Пірог на Раство — традыцыя ўсіх еўрапейскіх краін. Аднак у кожнай з іх ёсць і свае традыцыйныя стравы. У Чэхіі на Раство і на Новы год ядуць запечанага карпа, у Швейцарыі – ласося, французы – смажаную індычку, немцы – гусь (а вось ужо ў суседняй Аўстрыі лічыцца, што птушку есці нельга, бо шчасце зляціць), італьянцы прывыклі на Раство і Новы год жаваць арэхі і чачавіцу. Беларусы сярод іншага мусілі б есці, як продкі, куццю і бліны.

Кірэй МАНУЙЛА

Выбар навагодняга сімвалу

На тэрыторыі Беларусі расце толькі адзін від елак, таму ўсе нашыя навагоднія ялінкі – гэта елкі звычайныя. На любым елачным кірмашы сёлета іх можна набыць за 3-4 тысячы рублёў – цана залежыць ад вышыні.

Фота Ул. ШЛАПАКА

Усяго ў свеце вядома каля 40 відаў елак, сярод якіх елка *канадская, блакітная, сібірская*. Па прыгажосці і пушыстасці тая, што расце ў нас, ім значна саступае. Да таго ж на знешнім выглядзе елак адбіваецца экалагічны стан навакольнага асяроддзя: елкі не любяць загазаванасці, завадскога пылу, замаразкаў у ранню восень і позняю вясну. Таму робіцца зразумелым, чаму на перадсвяточным елачным кірмашы часта няма чым і вока парадаваць: тое, што там панакідана гурбамі, лясныя прыгажунямі не паварочваецца язык назваць. Ялінкі больш нагадваюць елачны шкілет, які пакуль цацкамі і «дожджыкам» як мага шчыльней не занясеш – навагоднай ёлкі не зробіш.

Паводле словаў галоўнага ляснічага Мінскага лесагаспадарчага вытворчага аб'яднання Вадзіма Кошаля, на выглядзе ялінак значна адбіваецца і надвор'е, у якое іх секлі: ялінкі, што ссеклі ў марозны дзень, выглядаюць больш пушыстымі і прастаяць дольш, а калі ж у гэты дзень была вялікая вільготнасць – хвоя хутка пачне асыпацца. Але высякаючы перад навагоднімі святамі 15 тысяч елак для аднаго толькі Мінску ды 75 тысяч для Мінскай вобласці, ніхто на надвор'е не зважае.

Елка, як звычайная расліна, мае прагу да вады, таму, каб як мага даўжэй працягнуць ейнае жыццё ў кватэрных умовах, варта адмовіцца ад усялякіх вяртушак і крыжавінаў і паставіць елку ў ёмістасць з пяском і вадой. І пажадана падалей ад батарэяў. Тады тыдні два жыцця ёй гарантаваныя.

Са штучнымі елкамі такіх праблемаў не бывае. За 80-100 тысяч рублёў у краме можна набыць 2-метровую пушыстую елку, сасну і нават піхту на любы густ, што прастаяць колькі заўгодна і сэмецця пасля сябе не пакінуць. А тым, хто ўсё ж такі не ўяўляе сабе Новага году без хвойнага паху ў пакоі, лепш набыць невялічкую жывую елку ў гаршчку. Два святочных тыдні яна спакойна можа вытрымаць у цёплай кватэры, а ўвесь астатні год правесці на балконе.

Елка не адзіны сімвал Новага году і Нараджэння Хрыстовага, і таму, па вялікім рахунку, можна абысціся і без яе. Прынята лічыць, што моду ўпрыгожваць менавіта ялінкі на гэтыя святы ўвялі немцы. Лічылася, што ў гэтым дрэве жывуць добрыя духі, і, вешаючы на яго розныя рэчы (ад гэтага пайшлі цяперашнія ёлачныя цацкі), людзі тым самым прыносілі ім даніну. Раней было прынята насіць на галаве вянкі з ялінкавых галінак, а з цягам часу ў замежнікаў з'явілася традыцыя вешаць такія вянкі на ўваходныя дзверы дому, нібыта запрашаючы ў хату добрых духаў. Да з'яўлення гэтай ялінкавай традыцыі ў старажытнасці сваё жытло ўпрыгожвалі любымі вечназялёнымі раслінамі, што меліся ў той мясцовасці. Славяне, напрыклад, калі яшчэ надыход новага году адзначалі ўвесну, упрыгожвалі сваё жытло галінкамі вішні.

Такім чынам, для разнастайнасці можна святкаваць і з упрыгожанай піхтай, ядлоўцам ці нават пальмай.

Алена ЛАБАНАВА

Шампанскае п'яніць мацней за віно

Шампанскае б'е ў галаву нашмат хутчэй за іншыя алкагольныя напоі. Віной таму (або заслугай) – шыпучыя бурбалачкі, а дакладней, вуглекіслата, якую яны змяшчаюць. Гэтае паведамленне было апублікавана ў брытанскім часопісе *New Scientist* і грунтуецца на навуковым даследаванні.

Фота IREX/ProMedia

Даследаванне задумала і рэалізавала група навукоўцаў з «Блоку псіхафармалагічных даследаванняў» Гілдфардскага універсітэту ў Англіі, дзеля чаго было выбрана 12 ахвотнікаў з аднаго і таго ж аддзелу. У першай фазе эксперыменту палова паддоследных выпіла «класічнае» шампанскае, а другая палова – шампанскае, спецыяльна пазбаўленае газу. На наступным тыдні эксперымент паўтарылі, але цяпер групы памяняліся ролямі: тыя, хто раней піў «нармальнае» шампанскае, цяпер піў без газу, і наадварот. «Такім чынам, кожны паддоследны паспытаў абодва гатункі віна. Натуральна, колькасць шампанскага для кожнага была рознаю, паводле розніку аднолькавага працэнту алкаголю на кілаграм вагі», — расказваюць даследчыкі. Зрабіўшы неабходныя падлікі, навукоўцы выявілі, што сапраўды віно «з бурбалкамі» дзейнічае хутчэй. «У тых, хто выпіў класічнага шампанскага, утрыманне алкаголю ў крыві праз 5 хвілін дасягнула 0,54 мг/мл, супраць 0,39 мг/мл у другой групы. І ў канцы кантрольнага часу, то бок праз 40 хвілін, сярэдняе ўтрыманне алкаголю ў крыві ўзнялося ў групы «з пузыркамі» да 0,7 мг, тым часам як другая група спынілася на 0,58 мг/мл».

Але гэта яшчэ не ўсё. «Вуглекіслата моцна ўздзейнічае і на здольнасць успрыняцця», — дадае Карла Нунэс, спецыяліст клінікі *Epson*, які скарыстаў гэтую нагоду, каб правесці яшчэ адзін дослед, звязаны з псіхаматорыкай. «У параўнанні з кантрольнаю групай, якая складалася з цвярозых людзей, тым, хто піў шампанскае з вуглякіслым газам, спатрэбіўся ў сярэднім на 200 тысячных секунды больш час для ўспрыняцця шэрагу другарадных аб'ектаў. А ў другой групы, якая выпіла шампанскае без газу, успрыняцце замарудзілася ўсяго на 50 тысячных секунды». Пры гэтым мы не выявілі ніякіх адрозненняў ува ўздзеянні алкаголю, як з вуглекіслатой, так і без яе, на памяць і на час агульнай рэакцыі».

Пакуль што механізм рэакцыі, якая робіць шампанскае такім «эфектыўным» што да ап'янення, нікому невядомы.

«Il Nuovo», Італія

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдадзена з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1800 Нумар падпісаны ў друк 27/12/2001 (15:00) Наклад – 9.670